

UDVIKLING FOR UDVIKLINGSHÆMMEDE. NR. 5. SEPT. 2008

lev
bladet

57. ÅRGANG

Da Grønland blev
støvsuget for åndssvage

... side 18

ANNONCE

- 4 **Kort nyt**
- 5 **Leder** – Skal udviklingen styre LEV eller skal LEV styre udviklingen?
- 6 **Sikker chat – for alle!**
- 9 **Børn med handicap i folkeskolen – tilgængelighed et nøgleord**
- 10 **LEV 2010 – hvilken vej skal LEV gå?**
– Provokationer og visioner om det fremtidige LEV
- 18 **Da Grønland blev støvsuget for udviklingshæmmede**
– Ny bog fortæller historien om de glemte blandt de glemte
- 22 **Nye bøger**
- 25 **Dit bidrag er vigtigt – indstik om arv og testamente**
- 31 **Debatten** – Jeg vil gerne fortælle om mit højskoleophold
- 32 **Plads til følelserne**
– Om jeg-støttende-samtaler
- 35 **Johnnys klumme**
– Udviklingshæmmede og retssystemet – to verdener, der ikke harmonerer
- 36 **Hvorfor skal man have et børnebibliotek på en specialscole**
- 45 **LEV nyt**
- 46 **Kort nyt**

Ledsageordning for unge med handicap

Handicapenheden har udarbejdet en rapport om erfaringer med ledsageordningen for unge 15 til 17-årige samt om behovet for en eventuel ledsageordning for unge mellem 12 og 15 år.

Rapporten viser, at der er overensstemmelse mellem ledsageordningens formål om selvstændiggørelse og integration i samfundet og de konkrete erfaringer og forventninger til ordningen. Der er dog kun få unge der har en ledsageordning.

Læs mere om ledsageordningen på www.servicestyrelsen.dk/wm147690

Gratis

ledsager på togrejsen

Brugerservice under Danske Handicaporganisationer udsteder ledsagerkort til DSB. Et ledsagerkort giver ret til at medtage en ledsager på rejsen gratis - eller til selv at rejse til halv pris.

Kortet giver også ret til rabat for en nødvendig handicapledsager på en række kulturinstitutioner samt seværdigheder og attraktioner.

Bevægelseshæmmede og psykisk handicappede kan ansøge om ledsagerkortet. Blinde henvises til Dansk Blindesamfund, der administrerer en lignende ordning. Kortet koster 100 kroner.

Børn under 10 år kan ikke få et DSB's ledsagerordning. Til dem skal man i stedet søge om et Børneledsagerkort.

For yderligere oplysninger om ledsagerkortet herunder hvilke kulturinstitutioner, hvor kortet giver ret til rabat for en ledsager, se www.handicap.dk/brugerservice/ledsagerkort. Man kan også ringe til Brugerservice på tlf. 3635 1777.

Københavns Lufthavn lancerer sektion for handicappede på hjemmesiden

Fra den 26. juli 2008 har Københavns Lufthavn i samarbejde med flyselskaberne og Falck indført en ny serviceordning til rejsende med et handicap. Det sker som følge af nye myndighedskrav på området, efter det er blevet besluttet, at alle EU's borgere skal have lige mulighed for at rejse.

Fremover kan alle passagerer med reduceret mobilitet få assistance hele vejen gennem lufthavnen fra ankomststed - det vil sige metro, tog eller parkeringshus - til den rejsende sidder i flysædet eller omvendt.

Læs mere om bestilling af denne serviceordning, afhentningssted, transportmuligheder og Security-regler i Københavns Lufthavn på www.cph.dk/CPH/DK/MAIN/Foer+afrejse/For+rejsende+med+et+handicap/

Skal udviklingen styre LEV eller skal LEV styre udviklingen?

Den første weekend i oktober afholder LEV repræsentantskabsmøde på Trinity Hotel, Fredericia. Tiden op til et repræsentantskabsmøde får altid mange tanker i gang. Der gøres status over den forgangne tid, og der tænkes over, hvilke opgaver den kommende periode byder på

AF SYTTER KRISTENSEN,
LEVS LANDSFORMAND

Ingen tvivl om at levevilkårene for mennesker med udviklingshæmning bestemmes i kommunerne. Det er derfor vigtigt, at kommunekredsene klædes på til de mange opgaver, der for LEV ligger lokalt. Hovedbestyrelsen anbefaler da også, at støtten til arbejdet i kommunekredsene prioriteres højt i den kommende periode. Der er mange hjørner at tage fat på, og en grundig drøftelse af hele foreningens struktur vil være sundt og efter min mening

nødvendig for, at arbejdet skal blive en succes.

Vi lever i et samfund, hvor udvikling og forandringer sker i et voldsomt tempo. Forandringer som ikke altid kan spores i 'foreningslivet Danmark'. I LEV har organisationsændringerne som følge af kommunalreformen sat spørgsmålstejn ved mange af de foreningsstrukturer, som vi har, og som har været gennemgående i de 56 år, foreningen har eksisteret. Forventningerne til foreningen er mange og går i mange forskellige retninger.

Det er derfor nødvendigt at tage helikopter perspektivet på LEV generelt og finde fremtidens vision. Vi kan spørge os selv, hvad vil vi bruge den nye struktur til?

I dette nummer af LEV-bladet har vi samlet en række indtryk fra for-

skellig side. Fra den professionelle vinkel gennem artiklen af Robert Hinnerskov, generalsekretær i ISOBRO til interviews med nogle af LEVs egne medlemmer. Hertil er

tilsat nogle forslag til forventningsbilleder til et fremtidigt LEV. Vi ønsker hermed at få mange udsagn frem i lyset, der kan danne baggrund for debatten i den kommende HB periode. Det skulle gerne føre til, at vi kan få analyseret

organisationens udfordringer på kort og lang sigt og ikke mindst træffe de beslutninger, der gennem en effektiv anvendelse af LEVs samlede ressourcer styrker LEVs profil og politiske gennemslagskraft centralt og lokalt – og dermed giver os de bedste resultater til gavn for mennesker med udviklingshæmning.

Ingen tvivl om at levevilkårene for mennesker med udviklingshæmning bestemmes i kommunerne

Sikker chat – for alle!

Velkommen til den virtuelle verden...

En verden, som er for alle, der har en computer med internetadgang – og som kan finde ud af at surfe rundt på nettet. En verden, som åbner nye muligheder og dermed også nye farer. Også for mennesker med psykisk udviklingshæmning

Når man læser i aviser og ugeblade, kan man i perioder se advarsler for "normale" børn og unge, der ikke er tilstrækkeligt rustet til at håndtere de farer, som lurer, når man chatter eller surfer på internettet. Vi ved, at det ikke kun er "normale" børn og unge, der går på nettet. Der er også rigtig mange mennesker med psykisk udviklingshæmning, som har fundet ud af, at internettet kan bruges til meget. Ikke mindst bruges det til at komme i kontakt med andre mennesker – uanset eventuelle handicaps.

Der er også rigtig mange mennesker med psykisk udviklingshæmning, som har fundet ud af, at internettet kan bruges til meget

Vi hører ofte, at der er risiko for at møde pædofile voksne, der gerne vil i kontakt med børn og unge, at man ikke kan vide, hvem eller hvor gammel den, man chatter med, reelt er. Faktum er jo, at man i praksis kan risikere at chatte med en helt fiktiv person.

Men hvem taler med mennesker med psykisk udviklingshæmning om, hvordan man dels kan lære at passe på sig selv og dels, hvordan man passer på, at man ikke kommer til at krænke andre, når man chatter? Det er i hvert fald ikke et emne, vi har set omtalt i medierne, så derfor har vi forfattet nedenstående gode råd for sikker færdsel på nettet.

PAS PÅ DIG SELV

Hvordan kan man passe på sig selv, når man færdes i cyberspace?

Der er nogle 'færdselsregler', som vi mener, er vigtige at kende, for at minimere risikoen for, at man enten selv bliver krænket eller kommer til at krænke andre.

> Når man chatter, er det vigtigt at gøre sig klart, at man som hovedregel ikke

kan se den, man chatter med. Typisk har man et profilbillede, som reelt ikke behøver at være af den person, der har profilen.

- > Ligeledes skal man gøre sig klart, at man ikke med sikkerhed kan vide, hvor gammel den man chatter med er.
- > Man bestemmer selv, hvilke spørgsmål, man vil svare på, og det er i orden at sige fra, hvis der bliver stillet spørgsmål, man ikke har lyst til at svare på.
- > Hvis man får henvendelser eller spørgsmål, man ikke bryder sig om, er det vigtigt at man kan tale med en person, man har tillid til, om sine oplevelser.
- > Vi anbefaler, at man ikke udleverer sine personlige oplysninger (f.eks. bopæl, telefonnumre, cpr-nummer og eventuelt ens fulde navn).
- > Hvis man ønsker at mødes i den virkelige verden med en person,

man har chattet med, er det vigtigt at fortælle andre om aftalen, så de ved, hvor man er henne. Ligeledes, at man mødes på offentlige steder (f.eks. caféer, restauranter, biografer) første gang, man skal ses.

PAS PÅ DE ANDRE

Som nævnt kan man aldrig med sikkerhed vide, hvad det er for en person, man chatter med. Personen kan måske være ældre – eller yngre – end det, personen oplyser. Det er vigtigt, at man både passer på sig selv, men bestemt også at man passer på de personer, man chatter med. Så hvordan gør man det?

- > Du skal lade være med at lyve dig ældre eller yngre, end du reelt er.
- > Brug kun de chatsider, der er forbeholdt personer på din alder eller med dit funktionsniveau.
- > Lad være med at stille for private eller intime spørgsmål til den person, du chatter med.

- > Lad være med at fortælle alt for private eller intime ting om dig selv – du kan ikke vide, om det bliver misbrugt, eller om det kan overskride den andens grænser.
- > Respekter hvis den du chatter med, ikke ønsker at svare på dine spørgsmål.

DATING FOR UDVIKLINGSHÆMMEDE

Hvis man som psykisk udviklingshæmmet ønsker at chatte med andre, bør man starte med at chatte med andre ligesindede. Hvis du ikke ved det, er der en datingside for mennesker med psykisk udviklingshæmning, som man kan finde på www.knuus.dk. Siden drives af Udviklingshæmmedes Landsforbund, der er udviklingshæmmedes egen forening.

Vi ved, at der er mennesker med psykisk udviklingshæmning, der for eksempel har oprettet profiler på www.arto.dk. Det er en hjemmeside primært for børn og unge over 12 år, hvor man kan chatte om "alt mellem himmel

og jord". Det fremgår ikke, at der er en øvre aldersgrænse for personer, der opretter profiler på Arto. Men er man voksen – og fordi Artos primære målgruppe er børn og unge – vil vi anbefale, at mennesker med psykisk udviklingshæmning benytter andre chatrooms og hjemmesider, hvis man vil i kontakt med andre voksne. Voksne bør ikke chatte med børn!

Hvis man ønsker at vide mere om sikker chat, vil vi anbefale, at man går ind på www.redbarnet.dk. Her kan man finde en rigtig god vejledning i, hvordan man færdes sikkert på internettet.

ANNONCE

Tilgængelighed er nøglen til ligebehandling af børn med handicap i folkeskolen

Adgang til handicaptolletter, ramper og meget andet er en forudsætning for, at børn med fysiske handicap kan visiteres til en almindelig folkeskole

AF ALICE HASSELGREN, KOORDINATOR FOR LEVS BØRNETERAPEUTORDNING ■

Den rummelige folkeskole! Sådan siger man. Og hermed mener man, at også elever med eksempelvis funktionsnedsættelse kan modtage undervisning i en almindelig folkeskole – eventuelt i en gruppeordning. Men virkeligheden svarer ikke altid til intentionerne.

LEV har i løbet af sommeren fået flere henvendelser med spørgsmål om fysisk tilgængelighed i folkeskoler fra forældre til udviklingshæmmede børn med et fysisk handicap. At noget er tilgængeligt vil sige, at personer med funktionsnedsættelser kan få adgang til samme ydelser, undervisning, sociale samvær og fysisk færden som personer uden funktionsnedsættelser.

INGEN ADGANG FOR BØRN I KØRESTOL

Den ene henvendelse handlede om, at adgangsforholdene til en skole ikke var tilgængelige for en elev i kørestol. Der var trapper, som forhindrede eleven i at komme ind i skolen. En velmenende lærer fandt en sliske, som kunne anvendes til en udendørsrampe og give adgang til skolen. Forældrene var noget betænkelige ved denne løsning, dels fordi hældningen på rampen var meget stejl, dels fordi der ingen kanter var på siden af slisken. Forældrene ringede til LEV for at høre, om der fandtes retningslinier for mål og hældning til udendørs ramper, så de kunne rejse sagen overfor kommunen.

Der findes helt præcise retningslinier og mål for fysisk tilgængelighed. En rampe må ikke opføres med større

hældning end 1:20 (50 mm pr. m) og en længde på max 12 m. Der skal være en vendeplade på mindst 1,3 m x 1,3 m for hver ende af rampen, som sikrer, at personen i kørestolen kan vende. Det anbefales, at der opsættes såkaldte hjulværn i begge sider af rampen for at forhindre en kørestolsbruger i at køre ud over kanten af rampen.

INGEN ADGANG TIL TOILET I SKOLETIDEN

På en anden skole var der ikke adgang til et handicaptollet. Det skal der selvfølgelig være, når en elev i kørestol er visiteret til en skole. Det er kommunens pligt at sørge for et tilgængeligt handicaptollet.

INGEN LEG I FRIKVARTERERNE MED SKOLEKAMMERATERNE

Endnu et eksempel: En mor kontakter LEV for at høre, om det kan være rigtigt, at hendes søn i kørestol skal holdes udenfor det sociale samvær med skolekammeraterne i frikvartererne, fordi han ikke selv kan åbne de tunge døre på skolen og komme ud i skolegården.

TILGÆNGELIGHED ER MERE END FYSISK TILGÆNGELIGHED

I de folkeskoler, hvortil der visiteres børn med handicap, skal adgangen til skolen selvfølgelig være tilgængelig, så eleven kan komme ind og ud af skolen. Den fysiske tilgængelighed på resten af skolen skal ligeledes være uden hindringer, så eleven kan færdes rundt på skolen og uden unødigt besvær komme til og fra skolens forskellige lokaler og kunne komme på toilettet. Tilgængelighed skal forstås bredere end fysisk tilgængelighed. Særligt vigtigt for elever med funktionsnedsættelser er tilgængelighed til læring og uddannelse, hvor tilrettelæggelse af en individuel undervisningsplan skal tilgodese den enkelte elevs behov for faglige udfordringer ud fra elevens forudsætninger. IKT-tilgængelighed

i undervisningen er ligeledes vigtig. Det drejer sig om at fremme adgangen for elever med handicap til ny teknologi og nye systemer på informations- og kommunikationsområdet, inklusiv internettet.

HVAD SIGER LOVEN?

Der er desværre meget lidt lovgivning, der sikrer tilgængelighed for personer med funktionsnedsættelser. Der findes regler på bygningsområdet i forbindelse med al nybyggeri og væsentlige ombygninger, hvor fysisk tilgængelighed nu er blevet et lovkrav. Det vil sige nye skoler og skoler, der får foretaget væsentlige ombygninger, skal være tilgængelige for børn med forskellige handicap. Derimod er det ikke et lovkrav, at gamle skoler skal ombygges og være tilgængelige for børn med handicap.

Bliver et barn med handicap visiteret til et undervisningstilbud i en utilgængelig folkeskole, så er det kommunens pligt at sørge for, at barnet kan modtage undervisning.

Efter folkeskolelovens bestemmelser har skolen pligt til at tilrettelægge en undervisning, der tilgodeser den enkelte elevs behov for faglige udfordringer og udnytter dennes forudsætninger bedst muligt – dette gælder også for børn med handicap.

Tilgængelighed i bred forstand er nødvendig for at give elever med handicap samme muligheder for faglige udfordringer, læring og uddannelse, som andre elever får efter folkeskolelovens bestemmelser om undervisningspligt.

Statens Byggeforskningsinstitut har udarbejdet tjeklister for fysisk tilgængelighed. <http://www.sbi.dk/tilgaengelighed/tjeklister>

FOTO HANS JUHL, TINA OLSSON, PRIVATE FOTOS M.FL. ■

LEV 2010

– hvilken vej skal LEV gå?

LEV har i de senere år været i voldsom udvikling med dannelsen af en masse nye kommunekredse, bemanding af pladser i handicapråd og øget fokus på aktiviteter, som også rent økonomisk kan bidrage til foreningens mange gøremål

På trods af udviklingen så oplever en del, at der fortsat sker for lidt og måske allerværst, at det kan være svært for unge forældre at se en mening med at være medlem af LEV. Resultatet er stagnerende medlemstal. Hvis vi skal have en mere effektiv og tydelig organisation, så skal den politiske beslutningsmodel, som vi kender den i LEV, måske også ændres. Og økonomien! Hvordan skaffer vi nye indtægter? Og hvordan bliver vi mere synlige?

Vi forsøger med de kommende sideres tekster om, hvordan LEV eventuelt kan udvikle sig, om medlemmernes egne ønsker, og om hvad organisationer som LEV i det hele taget står over for af udfordringer, at give noget inspiration til en

proces, som gerne skal være med til at flytte LEV ind i 2010 med raket fart.

Fremtidsbillederne er ikke udtryk for LEVs eller bestemte personers holdninger – blot forslag til inspiration.

Hvis du ønsker at deltage i debatten om fremtidens LEV, så har vi oprettet en blog på LEVs hjemmeside til formålet. Den finder du på:
<http://lev2010.blogspot.com/>

Det skulle undre, om fremtidens LEV ikke også bliver et emne på LEVs repræsentantskabsmøde i oktober. God fornøjelse med læsningen og den videre debat.

SYN PÅ FREMTIDEN

Synlige i de små kroge

Tina Farinha, Nykøbing F., medlem af LEV i cirka fire år. Hun blev medlem, da hendes søn Joey havde problemer med udvikling og de på PPR gav hende en mappe om LEV

1) Hvad ser du som den største udfordring for LEV nu og i de kommende år?
Jeg synes, der sker for mange besparelser på vores område, og det går

den forkerte vej. Der må vi være mere synlige og på banen. Jeg synes også, at vi har en stor opgave foran os med at få vores samfund til at acceptere udviklingshæmmede, og at der SKAL være plads til dem. Mange mener, de er forstående, men tænker ikke på udviklingshæmmede som ligeværdige i vores samfund.

2) Hvordan får LEV flere aktive medlemmer? Jeg tror, vi skal være mere

synlige, også i de 'små kroge' i landet, tror der er mange, som ikke ved, hvad LEV står for, og hvad vi kan 'bruges' til.

3) Hvad ser du LEV som: En organisation for pårørende til udviklingshæmmede? En organisation for udviklingshæmmede? En organisation for alle, der ønsker at arbejde for udviklingshæmmede? Andet? Jeg ser LEV som et samlingssted for udviklingshæmmede, deres pårørende og andre interesserede, som er interesseret i udviklingshæmmedes vel, om de så bare viser

En serviceorganisation som FDM

Mange bliver medlem af LEV, fordi de har brug for konkret hjælp og støtte til deres udviklingshæmmede barn. De har brug for støtte til deres kamp mod kommunen om hjælp til tabt arbejdsfortjeneste, evt. psykologbistand mm. Herunder kan du læse et bud på et fremtidigt LEV med fokus på foreningen som en servicebutik eller en serviceorganisation præcis som FDM

HJÆLP

Udviklingshæmmede og deres familier har brug for konkret bistand hele vejen igennem – det vil sige både i dagligdagen som i livet generelt. Det skal LEV hjælpe dem med.

FLERE SERVICEYDELSER, TAK!

LEV skal tilbyde al den form for service, der er brug for – ligesom LEV i dag tilbyder forsikringer, etablering af boliger, rådgivning m.v. til udviklingshæmmede og deres familier. Man kan jo ikke længere regne med, at det offentlige sørger for den fornødne service og de fornødne tilbud. Så LEVs udviklingsfokus skal være at udvikle endnu flere serviceydelser.

SLUT MED LEVS INTERNE

A-, B- OG C-HOLD

Der har tit været en mærkelig skelnen mellem foreningens medlemmer, så der både er et A-, et B- og et C-hold.

De pårørende er i toppen, og så kommer de udviklingshæmmede og de eksterne støtter. LEV skal være for både udviklingshæmmede og pårørende. Og foreningens egen service skal også dække begge. Der skal være en klar forbrugerrelation mellem organisationen og dens medlemmer. Andre kan selvfølgelig også være medlemmer, men det er som støtter. Det vil sige økonomisk støtte eller praktisk/organisatorisk støtte.

DØD OVER FLYVSKE POLITISKE

TANKER – LEVE KONKRET SERVICE

Den politiske varetagelse bør på alle niveauer handle om at sikre rettigheder og ydelser. De mere ideologiske og principielle diskussioner skal nedtones – eller handle om udformningen af ydelser.

CENTRAL ROLLE TIL KREDSENE

Kredsene skal have fokus på det lokale

serviceniveau. De kan for eksempel være formidlere af bisiddere og på anden vis hjælpe lokale medlemmer med deres sager. Kredsene kan levere viden til medlemmerne ved forskellige typer arrangementer, ligesom de kan stå for oplevelser i form af sociale arrangementer. De kan selvfølgelig også sikre netværk for udviklingshæmmede og/eller deres familier. Opgaverne for de tilsluttede foreninger er meget lig kredsene. De har også en vigtig opgave med videndeling omkring konkrete udviklingshandicap. De tilsluttede foreninger kan i øvrigt som nu under eget navn tegne deres egen profil.

SEKRETARIATET SKAL LEVERE SERVICE TIL MEDLEMMERNE

Sekretariatet skal være en serviceorganisation, som leverer konkret service til medlemmer. Medlemmernes generelle rettigheder varetages politisk. Og der skal ydes service over for kredse og tilsluttede foreninger, således at de på bedste vis kan varetage deres opgaver lokalt eller i forhold til specifikke målgrupper.

Udviklingsprojekter af den ene eller anden art skal have til formål at afføde bedre service for medlemmerne.

deres støtte i form af medlemskab eller som arbejdende for sagen.

4) Hvad bør være LEVs første prioritet og hvorfor? (eks. aktiviteter i kredsene? Politisk indflydelse? Rådgivning til medlemmer? Oplysning om udviklingshæmning og udviklingshæmmede etc. etc.).

Helt klart politisk indflydelse, rådgivning til medlemmer og oplysning om udviklingshæmmede

Tina Farinha og Joey

og de ting, der er relevante for alle involverede i vores liv. Nogle medlemsaktiviteter er også gode til at samle folk. Men der er mange aktiviteter, så som festivaler, i forvejen, så jeg tænker, der er mere brug for det politiske og oplysningsarbejdet.

5) Hvad vil du gerne have, at man skal forbinde med Landsforeningen LEV?

At vi er foreningen for udviklingshæmmedes vel generelt.

6) Hvad synes du om navnet Landsforeningen LEV? LEV betyder jo reelt ikke noget i dag, men kan navnet stadig bruges? Det er lidt forvirrende, når man fortæller folk, det er 'udviklingshæmmedes vel', men mange folk kender egentlig bedre LEV som Landsforeningen for Evnesvages Vel, og så ender jeg tit med at stå og sige, at det var det gamle navn. På nuværende tidspunkt kunne et nyt dynamisk navn måske bedre bruges, når man alligevel skal igennem al den forklaring om navneændringen.

En udviklingsorganisation som TV Glad

Service til pårørende og udviklingshæmmede kan være fint nok. Men der er visionsløst. Den forening gider jeg ikke støtte, vil nogen tænke. De blev medlem, fordi de gerne ville støtte LEVs mange projekter om integration. Og hvis man vil være i stand til forstå sig selv, så må man også have udsyn og engagere sig i projekter i EU og ulande. Det er baggrunden for fremtidsbillede to

VI SKAL FLYTTE OS

En udviklings- og projektorganisation har aktiviteter, der for en stor dels vedkommende er tidsafgrænsede. Det giver en organisation i bevægelse, der konstant skal udfordre samfundets og medlemmernes egen måde at se udviklingshæmmede på. Der vil være tale om en netværksorganisation, hvor man konstant arbejder for at finde nye veje for, at udviklingshæmmede bliver inkluderet i samfundet og dermed også, at udviklingshæmmede ses som en ressource og ikke en byrde.

LEV SKAL UDSTRÅLE STYRKE

Der har i årevis været en tendens til at spille på offerrollen – det er synd for udviklingshæmmede, at de er udviklingshæmmede, og det er synd for de pårørende. Men offerrollen skal være forbudt. Det er ikke synd for nogen! LEV skal være fremadskuende og udstråle styrke. Medlemmerne er alle, der vil

arbejde for eller støtte udvikling for udviklingshæmmede. Det er uanset, om man er udviklingshæmmede, pårørende, fagperson eller noget helt andet.

KREDSER SOM SPYDSPIDS FOR FORANDRING

Kredsene får en vigtig opgave i at skabe rammer for udvikling og i at udfordre de holdninger og måder man gør tingene på, på lokalt niveau. Kredsene bliver lokale formidlere og ambassadører for resultaterne af organisationens arbejde. Deltagere i diverse projekter er desuden rekrutteret via kredsene. De tilsluttede foreningers opgave vil være meget parallel med kredsene. De kan også i den interne politiske proces stille forslag til temaer, der skal i fokus.

SEKRETARIATET SKAL UDVIKLE – IKKE SERVICERE

Sekretariatets opgave er i samspil med de landspolitiske organer, kredsene

og de tilsluttede foreninger at initiere, sørge for fundraising, administrere og organisere projekter. Denne organisation har ikke serviceydelser til medlemmerne. Hvis en sådan aktivitet bevares, sker det i en eller anden form for parallel organisation, og det sker kun for overskudsgivende aktiviteter, der kan skaffe midler til den politiske virksomhed og udviklingsorganisationen. Der vil ikke være en rådgivning som en servicefunktion. Men den nuværende rådgivning kan arbejde med udviklingsprojekter. Det kan være projekter, hvor man fokuserer på et tema – f.eks. handleplaner – og i projektperioden tager man i projektøjemed hånd om konkrete sager. Der vil altid være en formidlingsdel, hvor resultaterne kommer en bredere kreds til gode.

POLITISK UDFORDRING

Den politiske interessevaretagelse vil have fokus på at skabe rammer for udvikling, at udfordre mentale antagelser – som generelt ligger i samfundet – og holde organisationens værdier i hævd. Internt vil en vigtig politisk opgave være at formulere de aktuelle temaer, der skal fokuseres på og laves udviklingsarbejde inden for.

SYN PÅ FREMTIDEN

En organisation der lyttes til

Ginnie Barfod, Tårnby, har været medlem af LEV i to omgange. Hun har en 12-årig søn, Emil, som har fået diagnosen infantil autisme, hyperaktiv og udviklingshæmmede

1) Hvad ser du som den største udfordring for LEV nu og i de kommende år?

At gøre lovgivningen så god som mulig for vores handicappede og deres pårørende, så alle, der har brug for hjælp, kan/magter at bede om den.

2) Hvordan får LEV flere aktive medlemmer? Uh ha, den var svær. Det er så svært at få hverdagen til at hænge

sammen i forvejen, så at skulle til at gå til et ekstra møde, ville være svært for mange, da vi alle er trætte på grund af job, søskende og deres skolemøder, sport etcetera. Og mange er jo også enlige og har svært med børnepasning. Det er jeg ikke den rette til at svare på.

3) Hvad ser du LEV som: En organisation for pårørende til udviklingshæmmede? En organisation for udviklingshæmmede? En organisation for alle, der ønsker at arbejde for udviklingshæmmede? Andet? En forening der er det

En kamporganisation som Enhedslisten

LEV blev etableret for at samle styrke til kampen for udviklingshæmmede. Og det skal fortsat være fokus, mener en del LEV-medlemmer. Her i tredje fremtidsbillede kan du læse om LEV som en kamporganisation eller sagt med andre ord: En rendyrket interessepolitisk forening

VILJEN OG EVNEN

TIL POLITISK INDFLYDELSE

LEVs opgave skal være at påvirke politisk på alle niveauer. Og gennem en veltilrettelagt informationsindsats skabes grobund for denne interessevaretagelse. Kamporganisationen afvikler alt, hvad der ikke handler om politisk interessevaretagelse. Medlemmerne er udviklingshæmmede og deres familier, ligesom andre kan være med for at støtte.

Den politiske interessevaretagelse foregår på alle niveauer i samfundet. Udviklingen og fokus for det politiske arbejde og udviklingen af politik foregår som i dag, og der udvikles fortløbende nye fora og måder at debattere på.

INGEN HYGGEKLUB

Kredsene står for den politiske

varetagelse lokalt. Det politiske arbejde er hovedopgaven for kredsene. Hvis de ønsker at engagere sig i andre aktiviteter – herunder sociale – er det fint, men det er ikke noget, der forventes af dem, og de kan ikke få økonomisk eller organisatorisk bistand til det. De tilsluttede foreninger varetager de opgaver, som de selv vælger. Det kan være at danne netværk mellem familier osv. Med andre ord en del af de opgaver, som ikke varetages i den politiske organisation. Foreningerne kan naturligvis spille ind i den politiske proces.

DET POLITISKE MOTORRUM

Sekretariatet understøtter den politiske proces, på udvalgte opgaver står sekretariatet for den politiske varetagelse, ligesom kredsene serviceres – men kun på hovedopgaven. Denne organisation har ikke serviceydelser til

medlemmerne. Hvis en sådan aktivitet bevares, sker det i en eller anden form for parallel organisation, og det sker kun for overskudsgivende aktiviteter, der kan generere midler til den politiske virksomhed. Der foregår kun rådgivning i sager, der er af principiel og politisk betydning.

hele samt juridisk sparringspartner for vores børns institutioner, og en forening der har styr på, hvad der foregår i samfundet og i Folketinget og eventuelt kan presse forslag igennem.

4) Hvad bør være LEVs første prioritet og hvorfor? (eks. aktiviteter i kredsene? Politisk indflydelse? Rådgivning til medlemmer? Oplyse

Emil og lillebror Jacob

om udviklingshæmning og udviklingshæmmede etc. etc.). Det politiske arbejde.

5) Hvad vil du gerne have, at man skal forbinde med Landsforeningen LEV?

En stor, troværdig og retfærdig organisation, der varetager vores handicappede i samfundet, uanset alder og køn. En organisation, der har respekten og lyttes til.

6) Hvad synes du om navnet Landsforeningen LEV? LEV betyder jo reelt ikke noget i dag, men kan navnet stadig bruges? LEV er fint og kendes; og alt andet lige koster en kampagne mange penge

Som SUS blot med rigtige menneske-medlemmer

Måske er det naivt at tro, at en lille forening som LEV nogen sinde vil kunne servicere alle udviklingshæmmede og deres pårørende. Politisk bliver LEV heller aldrig andet end en mellemstor forening. Men LEV er de eneste i Danmark, der udelukkende arbejder for udviklingshæmmede. Det giver foreningen en unik position, som skal dyrkes og udvikles. Det er baggrunden for det fjerde fremtidsbillede

STEDET!

For mig bør LEV være en regulær videnportal. Nemlig stedet, hvor alle, der har behov for viden om udviklingshæmmede, udviklingshæmning i alle afskygninger, livsvilkår for udviklingshæmmede, lovgivning m.m., henvender sig som det første og mest naturlige sted.

UDEN VIDEN INGEN FREMSKRIDT

Der er for eksempel mange mennesker, der tager beslutninger på vegne af udviklingshæmmede og deres pårørende, stor uvidenhed om, hvad det vil sige at være udviklingshæmmede eller pårørende. Den viden skal LEV levere, fordi der skal viden til for at leve med udviklingshæmning, træffe beslutning om udviklingshæmmedes forhold osv.

PRODUCERE, SAMLE, ANALYSERE

LEV skal levere viden til tiden. Producere viden, samle viden, lave analyser m.v. Viden, der vil forbedre livsvilkårene for udviklingshæmmede og deres familier. Og det skal så formidles på alle mulige måder.

ET LEV FOR ALLE

Medlemmerne er i princippet alle, der kan have en interesse i viden om udviklingshæmning. Man kan forestille sig forskellige slags medlemskaber på baggrund af forskellige behov. Ligesom der kan være støttemedlemmer.

LEV SKAL FINDE DE RIGTIGE SKRIVEBORDE

Den politiske interessevaretagelse skal ses ind i formidlingen af viden og at bringe faktuelle forhold frem til de rigtige skriveborde og fora.

Fokusområderne for organisationens virke vil være resultatet af interne politiske processer, hvor forskellige temaer bliver sat på dagsordenen: Sundhed, hjælpemidler, livsbetingelser, kommunaløkonomi osv.

KREDSENE SOM VIDENSPREDER

Kredsens opgaver bliver at sprede den viden, som organisationen indsamler og sætter på formidlingsmæssige formler. Kredsene og sekretariatet skal arbejde tæt sammen om uddannelses og formidlingsaktiviteter. De tilsluttede foreninger har en parallel opgave.

KUN ANALYSE OG FORMIDLING

Sekretariatet står i høj grad for videnindsamling og bearbejdning. Det kan være analyser, egne undersøgelser osv. Det handler om at skabe partnerskaber med forskningsinstitutioner osv. En stor del af aktiviteterne består af uddannelses- og formidlingsopgaver. Der ligger en væsentlig opgave i at udvikle formidlingstiltag, så resultater og konklusioner omsættes til handling. Måske skal rådgivningen tilpasses konceptet som videnportal.

Mod til ændringer?

LEV som serviceorganisation? LEV som udviklingsorganisation? LEV som kamporganisation? LEV som videnbank? Det er blot fire muligheder. Der findes givet mange andre og forskellige kombinationer af dem alle.

Det vigtigste er, at man gør sig nogle overvejelser om, hvor LEV skal hen og så tør tage nogle beslutninger. Uden modet til ændringer, går foreningen i stå.

Hvilken retning synes du, at LEV skal bevæge sig i? Deltag i debatten på <http://lev2010.blogspot.com/>

SYN PÅ FREMTIDEN

De svages forkæmper

Lasse Surrow, Fredericia, næstformand i Landsforeningen Downs Syndrom (LDS) og medlem af LEVs HB

1) Hvad ser du som den største udfordring for LEV nu og i de kommende år? 2) Hvordan får LEV flere aktive medlemmer? Mit eget medlemskab af LEV er ret nyt, helt bestemt den 11. april 2008, da jeg tabte min indvendige kamp mod medlemskab. Jeg har i mange år ikke kunnet forstå, at jeg som forælder til Emil, der har Downs syndrom, ikke per automatik blev medlem af LEV, når jeg meldte mig ind i LDS – eller omvendt, hvis det var LEV, jeg først var blevet medlem af, ikke automatisk blev medlem af LDS, hvor jeg mere specifikt kunne relatere mine og barnets behov for tilknytning.

Her ser jeg en udfordring for LEV, ikke bare som en harmonisering, men også at ovennævnte er en mulighed for, at LEV kan få ikke bare flere medlemmer, men også flere aktive.

3) Hvad ser du LEV som: En organisation for pårørende til udviklingshæmmede? En organisation for udviklingshæmmede? En organisation for alle, der ønsker at arbejde for udviklingshæmmede? Andet?

Jeg ser LEV som en organisation for alle, det være sig pårørende eller andre i vores samfund så som politikere og fagfolk, der har interesse i og ønske

om at varetage interesserne for udviklingshæmmedes rettigheder og muligheder for at være ligeværdige medspillere med ret til inklusion og integration i vores samfund.

4) Hvad bør være LEVs første prioritet og hvorfor? (eks. aktiviteter i kredsene? Politisk indflydelse? Rådgivning til medlemmer? Oplysning om udviklingshæmning og udviklingshæmmede etc. etc.).

Det afhænger af, om jeg betragter mine synspunkter ud fra mine behov som pårørende, eller jeg spørger min søn, der er udviklingshæmmede. Ud fra egne behov må en prioritet være en professionel rådgivning og vidensbank, som jeg kan trække på, når jeg møder tvivlen og uvidenheden om hjælp og muligheder, samt at kunne trække på bisidderordningen, som jeg hører fra andre både er dygtig og en stor hjælp til os forældre. Ligeledes vil aktiviteter i kredsene være vigtige. Vi har i LDS de seneste år blandt andet prioriteret sociale arrangementer højt. Vi har skabt en platform for samvær, hvor vi forældre med vores udviklingshæmmede børn og søskende har mødtes uden hele tiden at skulle forholde os til en masse spørgsmål.

Når jeg spørger min søn, betragter Emils ret til livet og al hans gøren og laden, får prioriteten en anden mening. Her vil prioriteten helt klart være politisk indflydelse og oplysning om udviklingshæmning og

udviklingshæmmede. Her synes jeg, at et godt eksempel er hele debatten om fosterdiagnostikken – ja, vi kan blive så dygtige rent teknologisk i vores samfund, at vi kan udrydde alt, men hvad er det så reelt for nogle værdier, der så er på spil i vores samfund?

5) Hvad vil du gerne have, at man skal forbinde med Landsforeningen LEV? Når man hører navnet LEV, skal man forbinde det med dem, der kæmper de svages kamp, påpeger uligheder, og fastholder rettigheder samt fremtoner troværdighed og efterlader indtryk af respekt og dygtighed. Jeg har i internationale sammenhænge mødt stor respekt for 'LEV', hvilket har gjort, at det har været med stolthed, at jeg har repræsenteret Landsforeningen.

6) Hvad synes du om navnet Landsforeningen LEV? LEV betyder jo reelt ikke noget i dag, men kan navnet stadig bruges? Jeg synes egentligt ganske godt om navnet. Måske ikke selve ordlyden Landsforeningen Evnesvages Vel, men den tror jeg egentlig ikke, man tænker over, da selve brandet 'LEV' ligger godt i munden. Det er kort og præcist og er kendt i de sammenhænge, jeg er kommet i, som blandt andet omfatter politikere og embedsfolk i den offentlige forvaltning. Design og layout er også blevet bedre, her tænkes specifikt på hjemmesiden.

Foreningsmodellens overlevelses- og udviklingsmuligheder

Målbevidst rekruttering af bestyrelsesmedlemmer er en forudsætning for en handlekraftig forening som eksempelvis LEV. Det mener generalsekretæren i ISOBRO, der herigennem har et indgående kendskab til store dele af 'forenings-Danmark'

AF ROBERT HINNERSKOV,
GENERALSEKRETÆR I ISOBRO ■

Står foreningsformen og dens repræsentative demokrati for fald eller har den en overlevelsesmulighed i det moderne samfund? Hvis spørgsmålet var stillet om, hvorvidt frivilligheden som sådan kan overleve, ville mit svar være et rungende 'Ja', og så kunne denne artikel afsluttes her. Men et er samfundets aktuelle blomstrende frivillighed, som ses overalt. Et andet er de klassiske gedigne foreningsstrukturer. Det er dette, jeg reflekterer over i nærværende korte artikel, der skal ses som et skarpt, men kærligt blik på foreningsmodellen - ikke bygget på en videnskabelig undersøgelse, men snarere på de observationer, jeg som leder af ISOBRO, Indsamlingsorganisationernes

Brancheorganisation, gør mig i disse år, hvor det danske samfund i stigende grad markedsføres og dermed undergår forandringer, der har store følger for foreningerne. Mit blik vil særligt ramme beslutningsstrukturen.

I min optik bygger foreningsmodellen på de samme ressourcer og mekanismer, som indsamlingsorganisationer i bred forstand betjener sig af. Det er den enkeltes lokale frivillige engagement, som bliver sat i system på forskellig måde. Som frivillig i en genbrugsforretning. Som indsamler i forbindelse med landsindsamlinger. Som bidragsyder. Som lokal eventmager, der viser foreningens ansigt gennem aktiviteter i nærområdet. Som medlemshverver. Som medlem af lokalforeningens kompetente forsamling. Som medlem af

foreningens udvalgsstruktur eller endog hovedbestyrelse.

Hermed være peget på et ganske lille udsnit af de mange roller, foreningerne tilbyder den enkelte borger. Engagementets mange muligheder. Disse roller benævner jeg normalt foreningens folkelige forankring. Spørgsmålet er så: 'hvad vil foreningen med dens folkelige forankring?' eller endnu bedre 'hvad vil den folkelige forankring med foreningen?'

Jeg er sikker på, den folkelige forankring er en vældig ressource. Dels som kilde til frivillig indsats, til lokal profilering og ikke mindst som lodder på den vægtskål, foreningen vejes på af de beslutningstagere, der sætter den nationale politiske dagsorden.

Til gengæld er jeg mere tøvende over for den folkelige forankrings mulighed for umiddelbart at levere kompetente kandidater til bestyrelsen. Når jeg skriver 'umiddelbart', så er det for at pointere, at jeg mener, der kræves

SYN PÅ FREMTIDEN

Ny profil hvis LEV skal overleve

Michael Willenbrack, Fredensborg, har været medlem af LEV siden 1972. Han har en søn med Downs syndrom og blev medlem af LEV, fordi "vi havde brug for viden og hjælp"

1) **Hvad ser du som den største udfordring for LEV nu og i de kommende år?** At fastholde og udbygge en mere synlig profil. At tilpasse sig målgruppens ændrede struktur,

sammensætning og behov – herunder også informationsbehov. Jeg mener, at LEV er ved at gå i stå. Blandt andet på grund af DH og handicaprådene, der dræner de lokale kredse for ressourcer samtidig med, at der er en voldsom mangel på aktive ressourcer i de enkelte kredse. Mange handicaporganisationers kredse lider pt. under dette. Løsningen kunne være at gå bort fra de mange kredse og køre en centraliseret styring af aktiviteter. Aktiviteter kunne etableres på regionsbasis, således at mere interes-

sante møder får et større forum og dermed en større platform at arbejde ud fra. Møderne lægges i forskellige kredse og annonceres i pressen og overfor politikerne i de enkelte kommuner.

2) **Hvordan får LEV flere aktive medlemmer?** Alt for mange kender ikke LEV, der kræves markedsføring i medier og direkte markedsføring på medlemmerne og potentielle medlemmer. Der er behov for profilkampanjer og interessante emner på møder, som berører mange. Vi skal bede om bidrag på samme form som SOS Børnebyerne og Læger Uden Grænser ved direkte mail kampanjer.

en nøje udvælgelse for at sikre en handlekraftig bestyrelse, som må besidde en række egenskaber for at lægge den overordnede rute gennem det skærfulde farvand, foreningerne i dag besejler. En nøje udvælgelse betyder en afdemokratisering af den konkrete udpegning.

Foreningens demokrati kan bevares intakt og endda styrkes gennem en bred drøftelse af visioner og mål i alle relevante lag af organisationen, så foreningens folkelige forankring og dens bestyrelse ikke vokser fra hinanden. Herigennem får bestyrelsen og ledelsen en førstehåndsviden om det, der rører sig ude i marken, og man får mulighed for at afprøve holdbarheden i aktuelle og nye visioner, der skal være foreningens pejlemærker fremover.

Foreningen som sådan og alle dens medlemmer og ansatte har behov for bestyrelsens og direktørens ubestridelige handlekraft

Bestyrelsen – for nu at dvæle lidt ved søfartsmetaforen – er svært afhængig af at hyre den rigtige kaptajn eller øverste daglige leder, som i praksis kan føre

skibet sikkert frem, og man skal ikke regne med, at kaptajnen står ved roret for tid og evighed. Samlet set presser disse udfordringer foreningerne til at øge både farten og samtidig sikre kvaliteten af de beslutninger, man træffer. Foreningen som sådan og alle dens medlemmer og ansatte har behov for bestyrelsens og direktørens ubestridelige handlekraft. Jeg vil derfor pege på, at bestyrelsens medlemmer bør rekrutteres lige så målbevidst som direktøren og de øvrige ansatte.

Jeg hører også flere foreninger spørge sig selv: 'hvordan sikres fremmødet i bestyrelsen? Hvordan bliver bestyrelsesmøderne så interessante, at bestyrelsesmedlemmerne vil opleve, at det på det personlige plan er umagen værd

at være bestyrelsesmedlem? Hvad kan foreningerne tilbyde, som kan gøre bestyrelsesarbejdet attraktivt?'

Det vil være afgørende for foreningerne, om det kan gøres mere attraktivt at være med i foreningens bestyrelse, så kvalificerede bestyrelsesmedlemmer

kan rekrutteres og fastholdes, og deres indsats og interesse kan vare ved.

I dag er der i stigende grad konkurrence mellem foreningerne om alt det, jeg ovenfor har benævnt den folkelige forankring. Der burde i særdeleshed være konkurrence om at få de bedste bestyrelsesmedlemmer til aktivt at bidrage med deres specielle kompetencer. Dette er en af mange forudsætninger for at den danske foreningsmodel både kan overleve og udvikles til gavn for det store frivillige engagement, der stadig præger den danske befolkning.

Robert Hinnerskov er opvokset i foreningstraditionen i KFUM og KFUK og er oprindeligt uddannet i grovvarerbranchen og har gjort karriere her. I 1988 skiftede karrieren retning, og han har siden bestridt ledende poster i et antal idébetonede og almennyttige foreninger og herunder løst en række større opgaver i dette regi, bl.a. fusion og oprettelse af nye foreninger. Senest ISOBRO, hvor han i dag er generalsekretær. Robert Hinnerskov er Master of Public Administration fra Handelshøjskolen i København og virker her som censor med særlig vægt på foreningslivet og civilsamfundets organisationer.

3) Hvad ser du LEV som: En organisation for pårørende til udviklingshæmmede? En organisation for udviklingshæmmede? En organisation for alle, der ønsker at arbejde for udviklingshæmmede? Andet? En organisation for alle, som ønsker at arbejde for udviklingshæmmede. De udviklingshæmmede har jo tydeligvis brug for nogen, som varetager deres interesser, som de måske ikke selv kan fremføre. Eksempler på dette er jo for eksempel de seneste års institutionsskandaler.

4) Hvad bør være LEVs første prioritet og hvorfor? Ny profil for at LEV kan overleve og udvikles. Uden dette vil organisationen svækkes. Etabler direkte mail kampagner til medlemmer og emner, for at skabe økonomisk vækst. Centralt styrede aktivitetskampagner og informationsmøder for at skabe styrede aktiviteter. Etabler en skarpere profil politisk for at få politisk respekt og tillid. Den nuværende rådgivning og information om udviklingshæmning udbygges løbende.

5) Hvad vil du gerne have, at man skal forbinde med Landsforeningen LEV? En aktiv forening der kæmper for de udviklingshæmmedes og de pårørendes interesser. Gerne synlig og med skarpe politiske meninger.

6) Hvad synes du om navnet Landsforeningen LEV? LEV betyder jo reelt ikke noget i dag, men kan navnet stadig bruges? Navnet er efterhånden noget slidt, og få kender det. Måske skulle vi skabe en ny profil og et nyt navn. Der bør udskrives en konkurrence.

Ny bog: Forvist til forsorg

Da Grønland blev støvsuget for åndssvage

De glemte blandt de glemte. Sådan har tilværelsen været for de grønlandske udviklingshæmmede, der siden 1950'erne er kommet til Danmark for at blive 'behandlet' først af læger siden af pædagoger. En ny bog bringer historien ud i lyset

I starten af 1960'erne kunne man om sommeren se en rejsebåd langs den grønlandske kyst. Med på båden var overlæge Carl Clemmensen. Hans job var sammen med andre læger fra Statens Åndssvageforsorg at 'kortlægge åndssvageproblemet' i Grønland.

Rejsen var lang og besværlig, og Clemmensen kunne ikke nå alle besøgene. Besætningen fik derfor besked på at sejle så tæt som muligt forbi de mindre udsteder, så Clemmensen kunne råbe ind: "Er der åndssvage her? Svarede de ikke, skrev han 0."

Historien kan man læse i Stine Grøn bæk Jensen og Marie Louise Knigges nye bog "Forvist til forsorg" om de såkaldte nedsendelser af grønlandske

handicappede igennem de seneste 50 år. Handicappedes historie omtales ofte som 'de glemte historie'. De to forfattere, der begge arbejder i Handicapenheden under Servicestyrelsen, fortæller med denne bog historien om de glemte blandt de glemte.

SLØV I DANMARK, KVIK I GRØNLAND

Uanset om historien om Clemmensen er sand eller blevet pyntet lidt på, så

viser den meget præcist, at det var lægerne, der sad på magten. Hvis Carl Clemmensen var kommet forbi Upernavik på sin færd, var han måske stødt på Martha, hvis historie man kan læse i "Forvist til forsorg". Martha blev født i 1955 og kom som ni-årig til Danmark, fordi en undersøgelse på Rigshospitalet året før havde vist, at hun var så hjerneskadet, at kun Statens Åndssvageforsorg i Danmark kunne sørge ordentligt for hende. Måske

gik man ikke så meget op i navne dengang, i hvert fald blev Martha de første halvandet år i Danmark, hvor hun boede på børnehjem, kaldt Maren.

Som 11-årig flyttede Martha

til Andersvænge ved Slagelse, der efter 1959 var forsorgscenter for Vestsjælland og Grønland. Hun bliver beskrevet som indesluttet og taler ikke så meget. I de følgende 12 år ser Martha sin mor tre gange.

Årene er gået, men på trods af den begrænsede kontakt til familien i de første mange år i Danmark, hænger det grønlandske stadig ved hos Martha. Hendes støttepersoner er ikke i

tvivl om, at hun er grønlænder. "Det er noget med sproget. Ikke fordi hun kan tale sproget, men hun kan artikulere ligesom en grønlænder kan, og hun er der 100 procent, når der er modersmålsundervisning," udtaler en af støttepersonerne.

Martha er faktisk to personer. En i Danmark og en anden, når hun er i Grønland. Her er hun meget mere kvik, og når hun hører musik, synger hun med. Hun sidder ikke og vegeteterer som i Danmark. Hun er mere fri.

Sidste år – 43 år efter Martha blev flyttet til Danmark – gik det retur til familien i Grønland. Martha glædede sig til at komme hjem, og familien glædede sig også til, at hun kom tilbage. Personalet var mere usikre på det fornuftige i hjemflytningen. Nogle mente, at det var godt, at hun kunne blive fuldtidsgrønlænder, andre var bange for, at hun blev skuffet over den nye hverdag, når den meldte sig.

NEDSENDELSENE STARTER

Historien om Martha er ikke enestående. Siden 1950'erne er et stort antal grønlandske handicappede herunder mange udviklingshæmmede kommet til Danmark. Lægerne i Statens Åndssvageforsorg på det nærmeste støvsugede Grønland for åndssvage fra 1950'erne og de kommende årtier. Og det var ikke af ondskab. Tværtimod.

Siden 1950'erne er et stort antal grønlandske handicappede herunder mange udviklingshæmmede kommet til Danmark

FORVIST TIL FORSORG
 Af Stine Grønbæk Jensen
 og Marie Louise Knigge
 Forlaget Udvikling 2008
 ISBN 978-87-90965-12-9

Nedsendelsespolitikken var helt i tråd med datidens syn på åndssvage i Danmark, nemlig at åndssvage skulle isoleres på store institutioner og behandles medicinsk for deres eget og samfundets bedste. Samtidig var det også et ligestillingsprojekt forstået på den måde, at det 'primitive' Grønland skulle have gavn af det mere udviklede Syddanmarks ekspertise på området.

Danmark kunne måske nok tilbyde bedre fysiske vilkår til de handicappede, men helt i tråd med behandlingen af danske udviklingshæmmede, så forsvandt de grønlandske udviklingshæmmede fra omverdenens søgelys, når de havnede på Andersvænge. Og i denne skyggetilværelse har de stort set opholdt sig siden, uden at nogen har anet, at de har været her hele tiden. "Overladt til professionelle og tilset af myndigheder langt fra dagligdagen på institutionen eller opholdsstedet," som socialrådgiver Tine Bryld formulerer det i et afsluttende debatindlæg i "Forvist til forsorg".

FARVEL TIL FAMILIEN

I de første mange år var det læger som Carl Clemmensen, der definerede, at en person var åndssvag nok til, at vedkommende skulle væk fra de primitive forhold i Grønland og ned til den moderne lægevidenskab i Danmark. Formentlig kun ganske få af de nedsendte grønlandere kunne dansk, og ingen har interesseret sig særlig meget for, hvordan de gik og havde det. For Danmark måtte da være det rene paradys i forhold til tilværelsen i en grønlandsk bygd. Når de så var kommet herved mistede mange kontakten til familien derhjemme. Men dengang var det også ganske normalt for danske forældre, at særfor sorgen

anbefalede, at de tog sig af deres åndssvage børn, og forældrene i stedet fik sig et rask.

Det mønster begyndte først at ændre sig ind 70'erne. Som tidligere undervisningsleder på Andervænge Herman Hunger i 1971 fortalte i et interview med ugebladet Femina om et møde med 12 forældrepar i Nuuk: "Pludselig oplevede jeg det helt ufattelige. De grønlandske mødre og fædre begyndte at snakke med hinanden indbyrdes. Det var første gang i deres liv, at de talte med andre grønlandere om deres psykisk handicappede barn. Med forældre, der kendte problemerne på egen krop. Der gik et udefinerligt sus gennem salen, da disse mennesker åbnede op for års opsparede bekymringer, bitterhed og savn."

SYNET PÅ UDVIKLINGSHÆMMEDE ÆNDRER SIG

I slutningen af 1960'erne og starten af 1970'erne begynder lægevidet at miste indflydelse. I stedet vinder nye socialpædagogiske tanker frem – udviklingshæmmede kan lære noget og bør være en synlig og integreret del af samfundet. I forbindelse med de nedsendte grønlandere fremkommer der kritik af, at børnene adskilles fra familie, modersmål og kultur, og der lægges pres på de grønlandske myndigheder om at bygge institutioner i Grønland.

Det opstod efterhånden en livlig debat om det rimelige i at mennesker med udviklingshæmning fortsat blev nedsendt til Danmark, og at kun ganske få vendte tilbage til Grønland.

Samtidig voksede grønlændernes nationale selvfølelse i 1970'erne. Og dermed også modstanden mod dansk indflydelse. Da Grønlands Hjemmestyre blev indført i 1979 besluttede man, at det nu skulle være slut med nedsendelserne. Nu skulle Grønland selv tage sig af landets udviklingshæmmede, og de nedsendte skulle hjem igen. I første

omgang skulle man dog udbygge handicapfor sorgen i Grønland, så man rent faktisk kunne tage sig af udviklingshæmmede.

For at skabe en mere tålelig tilværelse for de allerede nedsendte, besluttede Hjemmestyret, Vestsjællands Amt og medarbejdere fra bo- og aktivitetstilbud at iværksætte en række aktiviteter med grønlandsk kultur som udgangspunkt.

HVOR MEGET HAR EGENLIG ÆNDRET SIG?

Kritikken af nedsendelserne aftager ret hurtigt efter etableringen af hjemmestyret. Måske fordi hjemmestyret har overtaget ansvaret, og at der er en stiltiende forståelse af, at Hjemmestyret gør sit bedste under de vilkår, man er underlagt – herunder økonomiske begrænsninger og mangel på uddannet pædagogisk personale.

Så på trods af de politiske målsætninger bor der fortsat mange af de nedsendte mennesker med udviklingshæmning i Danmark. Samtidig visiteres grønlandere med handicap fortsat til botilbud i det tidligere Vestsjællands Amt.

Mange ting har ændret sig for udviklingshæmmede i både Danmark og Grønland siden nedsendelserne startede i 1950'erne. I dag er det ikke en lægestand, som alene beslutter at flytte et andet menneske 4000 kilometer til en helt anden kultur, et andet sprog og et andet klima. Men det forhindrer ikke, at der stadig er en stor gruppe 'glemte' grønlandske

udviklingshæmmede i Danmark. I 2006 havde 112 grønlandere med handicap permanent ophold i Danmark - heraf havde 91 personer udviklingshandicap.

Det tal blev i 2007 et mindre, da Martha vendte hjem til sit elskede Grønland. Men hvad med fremtiden. Vil Grønland selv kunne håndtere landets udviklingshæmmede? Det er op til Hjemmestyret. Og jo mere opmærksomhed der bliver om historien og de nuværende vilkår, des mere bliver de nødt til at prioritere de glemte udviklingshæmmede.

Det var første gang i deres liv, at de talte med andre grønlandere om deres psykisk handicappede barn

Grønlændere med udviklingshæmning i Danmark

1979: Der er 140 grønlandere under særforborg i Danmark
– 118 er udviklingshæmmede

2006: Der er 112 grønlandere med handicap med permanent
ophold i Danmark – 91 personer er udviklingshæmmede.

Velfærd?

Af Ernst Kristoffersen

De beretninger om omsorgssvigt rundt omkring på bosteder for plejekrævende gamle og handicappede mennesker, som i 2007 kom frem i tv, i dagblade og fagblade, var ikke tilfældigt sammenfaldende begivenheder. Bogen her fortæller, at de var led i en samlet aktion udtænkt af det journalistiske produktionsselskab Bastard Film. De ville undersøge dagligdagen for de svageste i dagens danske samfund. (Se nærmere på <http://bastardfilm.dk>).

De medarbejdere, der undercover og med skjult kamera optog de pågældende eksempler på omsorgsarbejde, fortæller i bogen om forarbejdet til optagelserne, om forløbet af deres ansættelse, om deres arbejdsoplevelser og ikke mindst om de tanker, de gjorde sig undervejs.

Det er hjertegribende læsning for forældre, som min kone og jeg, der har hen ved 40 års erfaring med dagligdagen på bosteder. Undervejs gribes man gang på gang af sorg og vrede over gensynet med fejl, eksempler på uprofessionel handlemåde og mangel på forståelse for, hvilken støtte der er behov for i situationen.

Bogen vil utvivlsomt vække modsigelse. Man vil f.eks. afvise metoden som uetisk eller påstå, at "sådan er det i alt fald ikke hos os".

Som forældre må vi se anderledes på sagen. Vi har længe oplevet, at kvaliteten af omsorgen er svingende, og at ustandselige omlægninger, nybygninger, nye love, politisk omstrukturering, udskiftning af medarbejdere og spare-runder medfører tab af viden. De grundlæggende holdninger om ligeberettigelse og medmenneskelighed fortøner sig. Der er alt for mange uuddannede medarbejdere og alt for lille vægt på efteruddannelse. Det, de pågældende udsendelser viste, kan ikke bortforklares. Det er godt og vigtigt, at det kom frem. Fremlæggelsen kan komme vore børn til gode; det tjener vores sag.

Som medlemmer af LEV må vi konstatere, at vi selv kunne have tilvejebragt det fremlagte materiale. Jeg vil påstå, at den nødvendige viden findes. Men hvor skulle vi gå hen med den? Og hvad skulle der komme ud af det?

Det er vigtigt, at Bastard film har anvist alternative kanaler og metoder. Det må LEV lære af. Indflydelse får foreningen ikke alene ved at samle viden; det er også et spørgsmål om at bruge sin viden, om at formidle den, få den forstået og brugt af andre. Landsforeningen har et eminent eksempel i Niels Erik Bank-Mikkelsen og hans indsats for at omstille forsorg til omsorg. Han var journalist af sind. Han kendte sit budskab, og han forstod at vælge sit værktøj.

Bastard film har vist, hvordan man bliver hørt. Tak for det! –Kan vi lære af dem at styrke de grundlæggende, medmenneskelige holdninger hos medarbejderne og således at komme videre med forbedring af livet i bostederne?

VELFÆRD?

Miki Mistrati (red.):
Dagbog fra Fælledgården,
Strandvænget, Ringbo og
Bostedet Sjælør
Forlaget Verve, 2008,
126 sider, 249 kr.
ISBN 978-87-92359-02-5

Hva' vil du ha'?

Af Alice Hasselgren, leder af LEVs børnetereapeuter

Det kan være svært for omgivelserne at forstå, hvad mennesker uden talesprog vil have.

"Hva' vil du ha'?" er en sød lille fortælling om en dreng uden talesprog, som ønsker noget helt bestemt. Hans familie prøver at gætte, hvad drengen vil have. Efter mange forsøg lykkes det at gætte rigtigt.

Overordnet viser historien, hvor vigtigt det er at blive forstået af sine omgivelser, når man ikke kan fortælle, hvad man gerne vil have. Den konkrete fortælling viser, hvor glad drengen blev, da han endelig blev forstået af sin familie og fik det, som han ønskede sig så meget.

Hva' vil du ha'? er en billedbog på vers, illustreret med søde og sjove tegninger. Bogen er i hardback. Med bogen følger en indlagt cd-rom, så bogen også kan afspilles elektronisk på

HVA' VIL DU HA'?
Skrevet og illustreret af
Birgit Kirkebæk
VIKOM, Virum, 2008
Pris. 150,- inkl. moms
ISBN: 978-87-984998-9-3

en computer og betjenes med en 01-kontakt. Det giver nogle børn med funktionsnedsættelser mulighed for selv at betjene computeren og se, læse, eller høre bogen sammen med sin familie.

På cd'en bliver bogen læst op af en klar pigestemme, som forestiller at være søsteren til drengen uden talesprog. Det virker vældigt godt.

Forlaget anfører selv, at bogen og cd'en henvender sig til børn med multiple funktionsnedsættelser og deres familier. Men jeg vil gerne tilføje, at målgruppen sagtens kan udvides til børn med nedsat talefunktion/kommunikationsmuligheder og deres familier.

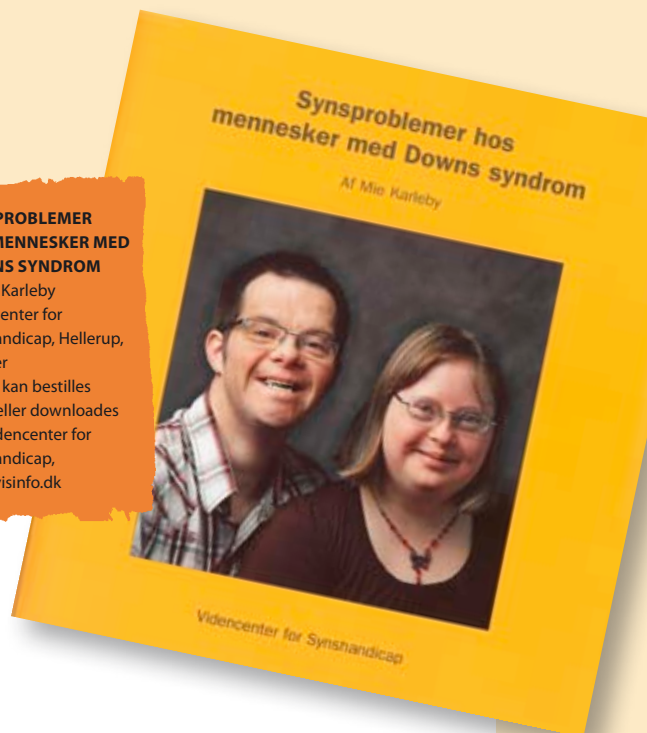
Synsproblemer hos mennesker med Downs syndrom

Syns nedsættelser er hyppigere blandt mennesker med udviklingshæmning end i den generelle befolkning. Det er veldokumenteret. Men samtidig får udviklingshæmmede ofte ikke den behandling eller de briller, de har brug for, fordi hverken de selv eller deres pårørende og støttepersoner er tilstrækkeligt opmærksomme på syns nedsættelsen.

Dette emne tages nu op i en ny bog med titlen "Synsproblemer hos mennesker med Downs syndrom". Formålet med bogen er at give pårørende og pædagoger bedre muligheder for aktivt at kompensere for synsproblemerne. Bogen giver en kort og overskuelig introduktion til de hyppigste årsager til syns nedsættelse hos mennesker med Downs syndrom og – ikke mindst – til den praktiske betydning af de forskellige typer af syns nedsættelse hos den enkelte. Desuden beskrives behandlingsmuligheder og nogle af de overvejelser, man må gøre sig, inden man for eksempel vælger eller

SYNSPROBLEMER HOS MENNESKER MED DOWNS SYNDROM

Af Mie Karleby
Videncenter for
Synshandicap, Hellerup,
25 sider
Bogen kan bestilles
gratis eller downloades
hos Videncenter for
Synshandicap,
www.visinfo.dk

tilråder operation. Et afsnit beskriver nogle af de særlige undersøgelsesmetoder, der anvendes til mennesker med udviklingshæmning. Endelig gives der en introduktion til de vigtigste typer af optik samt de generelle muligheder for rehabilitering i form af hjælpemidler, tilpasning af indretning og belysning samt særlige teknikker, for eksempel mobility og måltidsteknik.

Bogen er skrevet af Mie Karleby, der er netværkskoordinator i ASIUS (Aktiv Styrket Indsats for Udviklingshæmmede med Syns nedsættelse).

ANNONCE

Dit bidrag er vigtigt

Vi har brug for et stærkt LEV

Landsforeningen LEV har siden 1952 arbejdet for udviklingshæmmede og deres familier. Meget er lykkedes. Men kedelige sager som Strandvænget og Tokanten viser, at vi fortsat har brug for LEV. Der er nok at tage fat på: Uheldige følger af kommunalreformen, udviklingshæmmede der står uden bolig, manglende retssikkerhed osv.

LEV er med til at udvikle fremadrettede løsninger om uddannelse, beskæftigelse, boformer og fritid. LEV søger dialogen med regering, folketing og ministerier. Og vores mange frivillige landet over er i kontakt med kommunerne.

Der er mange vanskeligheder ved at være handicappet eller have et familiemedlem med udviklingshæmning. Der er praktiske problemer. Meget at tage stilling til. Og nogle kommer i klemme i systemet. Mange har gavn af LEVs telefonrådgivning og børneterapeuter, der giver gode råd og vejledning. Og LEV arbejder konkret med at etablere boliger for udviklingshæmmede.

Det koster naturligvis penge at have sådan en landsforening. Dette indstik handler om, hvordan du kan støtte LEV og være med til at gøre LEV stærkt. Hvordan du kan begunstige LEV gennem arv og testamente eller for eksempel give gaver med fradrag på selvangivelsen.

Tak for din støtte.

*Landsformand
Sytter Kristensen*

LÆS BL.A. OM:

Arv og testamente

Støt LEV og få fradrag på selvangivelsen

Gør som 10.500 andre – bliv medlem af LEV

Støt LEV gennem dine indkøb

Ske din vilje...

Arv og testamente

Mange mennesker har et ønske om, at deres formue skal anvendes i deres ånd og efter deres vilje. Den nye arvelov giver mere frihed til at bestemme, hvad der skal ske med formuen, når man er gået bort. Det kræver blot, at du laver et testamente. Så bestemmer du selv, hvad formuen går til. Hvis ikke der er et testamente, bliver arven fordelt efter reglerne i arveloven.

Ved at betænke LEV går arven ubeskåret til landsforeningens virke. LEV er som humanitær organisation fritaget for at betale skat af arven. Alle arvinger betaler en arveafgift. For nærtbeslægtede er det 15 procent, og fjernere beslægtede

betaler 25 procent. Dertil kan der være en tillægsboafgift, så man kommer op på 36,2 procent. Hvis ikke du har arvinger, og der ikke er lavet testamente, går pengene i statskassen.

Ved at lave testamente, stiller du ikke de pårørende i den situation, at de skal fortolke – og eventuelt blive uenige om - hvad du ville have betænkt.

HVAD KAN MAN TESTAMENTERE?

Du kan testamente til LEV på flere måder. Det kan være et bestemt beløb eller procentsats til LEV. Det kan være det beløb, der er tilbage, når tvangsarven er betalt. Du kan også fastsætte et beløb til

et bestemt formål. Endelig kan du testamente ejendele, som repræsenterer en værdi eller nytte for landsforeningen.

OPRETTELSE AF TESTAMENTE

Hvis du vælger, at LEV skal arve, skal du oprette et testamente. I princippet kan man selv skrive testamentet. Det skal blot være underskrevet af to vidner, (som ikke selv er arvinger) eller en notar. Der er visse formkrav til udformningen af et testamente, og lovgivningen kan være kringlet. For at sikre at din vilje gennemføres, anbefaler vi at få testamentet udfærdiget af en advokat.

LEV betaler sagsomkostningerne til at oprette testamentet, hvis LEV skal arve helt eller delvist. LEV henviser til advokat.

Ønsker du råd og vejledning om arv og testamente eller henvisning til advokat så kontakt LEV på tlf. 3635 9696 eller lev@lev.dk

Giv pengegaver

Støt LEV og få fradrag på selvangivelsen

Du kan støtte LEV ved at give et kontant bidrag. Enten som et engangsbeløb eller flere gange hen over året.

Bidrag over 500 kroner kan trækkes fra på selvangivelsen. Fradraget bliver det samlede bidrag minus 500 kroner. Der kan maksimalt trækkes 14.000 kroner fra om året. Beløbet gælder for hver ægtefælle. Der kan ikke overføres uudnyttet fradrag mellem ægtefællerne. LEV oplyser det indbetalte beløb til SKAT. Du er naturligvis selv ansvarlig for at oplyse det korrekte beløb på selvangivelsen.

Gaver og bidrag til LEVs arbejde indsættes på giro 200 1004 (Skriv venligst navn

og adresse, hvis du vi have en kvittering til skattevæsenet).

GAVEBREV

Hvis du forpligter dig til at give et fast årligt beløb til LEV i mindst ti år, er der fuldt fradrag for det beløb, du giver. Også de første 500 kroner. Du kan med fuldt fradrag give et årligt beløb på op til 15.000 kroner.

Du kan oprette et gavebrev ved at kontakte LEV på tlf. 3635 9696 eller lev@lev.dk. Du skal udfylde en forpligtelseserklæring. Det er en aftale om et fast årligt gavebeløb. Aftalen gælder fra den dato, hvor aftalen er underskrevet.

Fradragsretten gælder ikke med tilbagevirkende kraft.

Gavebrevet kan til enhver tid opsiges. Hvis du vælger at opsige gavebrevet inden ti år, kan skattevæsenet kræve, at de foregående års fradrag betales tilbage. Gavebrevet ophører automatisk efter ti år. Der skal tegnes en ny forpligtelseserklæring for, at din støtte af LEV forsat er fuldt fradragsberettiget,

LEV oplyser det indbetalte beløb til SKAT. Og ligesom for pengegaverne er du naturligvis selv ansvarlig for at oplyse det korrekte beløb på selvangivelsen.

Gør som 10.500 andre

Bliv medlem af LEV

Mange vælger at blive medlem af LEV. Medlemmerne tæller privatpersoner, foreninger, institutioner og virksomheder. Der er flere slags medlemskaber, så der skulle også være ét, der passer til dig.

Der er enkeltmedlemskaber og par-medlemskaber. Begge disse medlemskaber er billigere for pensionister og studerende. Medlemskaber kan være med og uden bladabonnement. Det er også muligt for virksomheder at støtte LEV med et såkaldt guldmedlemskab. LEVs repræsentantskab fastsætter hvert

andet år prisen på de forskellige typer medlemskaber.

Du kan se de forskellige typer medlemskaber og priserne for disse, og du kan melde dig ind via vores hjemmeside www.lev.dk

De privatpersoner, der er medlem af LEV, er enten aktive og deltager i den lokale kommunekreds' arbejde eller går til lokale arrangementer. Andre ser mere sig selv som støttemedlemmer og følger gennem LEV-bladet med i, hvad der sker.

Bidrag gennem e-handel

Støt LEV gennem dine indkøb

Mange danske virksomheder støtter humanitære organisationer i forbindelse med internethandel. Hver gang man handler over nettet hos en af disse virksomheder, giver de et bidrag. På den måde er det gratis for dig.

Det er organisationen Engodsag.dk der formidler støtten. Du har to måder at gøre det på. Enten handler du gennem Engodsag.dk's egen hjemmeside. Så støtter du alle de humanitære organisationer, der er tilsluttet. Engodsag.dk

fordeler den samlede pulje. Vi vil opfordre dig til, at støtten går direkte til LEV. Det kan du gøre ved at installere AidMaker på din computer. Det tager 20 sekunder, og programmet fylder ikke mere end et Word-dokument. Når du installerer programmet kan du angive, at støtten skal gå til LEV.

Du kan læse mere om AidMaker og blive guidet i installationen på: www.lev.dk/index.php?id=144

Relevant lovgivning

Ligningslovens § 8 A og § 12: Humanitære organisationers ret til at være fritaget for at betale skat af bidrag og arv.

The screenshot shows the LEV website interface. At the top left is the LEV logo with the tagline 'udvikling for udviklingshæmmede'. To the right are links for 'UDSKRIV SIDE' and a search box. Below the logo are four main menu categories: LEV, INFO, SERVICE, and AKTIVITETER, each with a list of sub-items. The 'Støt LEV' section lists ways to support LEV: Medlemskab, Gaver, arv og testamente, AidMaker, ENGODSAG.DK, and Støt LEV via mobilen. The 'Støt Landsforeningen LEV gratis, når du handler på nettet' section explains the AidMaker program and provides two steps for installation. A red box with a shopping cart icon and a mouse cursor points to the 'ENGODSAG.DK' logo. At the bottom, contact information for Landsforeningen LEV is provided, including address, phone, fax, and email. A red arrow points from the bottom of the page towards the 'www.lev.dk' URL at the very bottom.

LEV udvikling for udviklingshæmmede

UDSKRIV SIDE

LEV

- Kontakt
- Kredse & foreninger
- Medlemskab
- Om LEV
- Job i LEV
- Samarbejds partnere
- Støt LEV

INFO

- Arkivet
- LEV bladet
- Materialer
- Nyheder
- Om LEV.dk
- Presse
- Udviklingshæmning

SERVICE

- Bibliotek
- Bofællesskaber
- Børneterapeuter
- Forsikringer
- Rådgivning
- Sommerhuse
- Tilskud og legater

AKTIVITETER

- Forglemmigej
- Kalender
- Kommunalreform
- Kurser
- Projekter
- Login

Støt LEV

- Medlemskab
- Gaver, arv og testamente
- AidMaker
- ENGODSAG.DK
- Støt LEV via mobilen

Støt Landsforeningen LEV gratis, når du handler på nettet

Bliv en moderne aktivist og få tusindvis af online butikker til at støtte Landsforeningen LEV - uden at det koster dig ekstra! Det eneste, du skal gøre, er at hente det lille program AidMaker ned på din computer. AidMaker gør dig i stand til at handle i tusindvis af online butikker. For hver ting, du køber i disse butikker, giver butikken en donation til Landsforeningen LEV.

Så nemt er det:

1. Klik på Download AidMaker nedenfor - det er gratis og anonymt.
2. Shop på nettet og du støtter automatisk Landsforeningen LEVs arbejde.

Tusindvis af mennesker har allerede programmet, men vi har også brug for din hjælp. Så hent programmet nu - på forhånd tak for din støtte.

Klik her for at hente AidMaker

AidMaker er udviklet i samarbejde med ENGODSAG.DK.

ENGODSAG.DK

Landsforeningen LEV • Kløverprissevej 10B • 2650 Hvidovre • Telefon +45 36 35 96 96 • Fax +45 36 35 96 97 • Mail lev@lev.dk

www.lev.dk

ANNONCE

ANNONCE

Jeg vil gerne fortælle om mit højskoleophold

Af Steffen Thomsen, Auning

Jeg har været på Djursland Folkehøjskole ved Drammelstrup uden for Tirstrup. Jeg fik en masse gode venner, jeg havde musik og billedkunst. Musik var det bedste, vil jeg sige. Hver dag startede vi

dagen med morgensamling, hvor vi sang et par sange og læste op, hvad opgaver vi skulle lave.

Lørdag og søndag måtte vi selv bestemme, hvad vi ville lave. Jeg hjalp med oprydning en gang om ugen, og vi havde også motion hver dag. Vi havde undervisning til kl. 15.30 mandag, tirsdag, torsdag og fredag. Onsdag var det til kl. 12.30. Onsdag havde vi fællesaften, hvor vi lavede en masse forskelligt.

De ophold, jeg havde, var på ½ år af gangen.

Der var lavet en plan over, hvem der skulle lave mad hver dag og vaske tøj. Det var sådan, at jeg skulle hjem på weekend hver tredje fredag og skulle tilbage til højskolen om mandagen.

Det var så godt at jeg havde fire gode ophold. Jeg startede i 2004, og var der så til år 2006.

En gang om året er jeg til gammel elevtræf, og det er hyggeligt, og så er der også en fest lørdag aften til langt ud på natten. Så det var meget sent da vi kom i seng, og søndag var det slut, så skulle jeg hjem.

Grunden til at jeg kom på højskole, var den, at jeg havde boet i Hinnerup på Fuglebakken bofællesskab. Men det var jeg ikke glad for, jeg havde det ikke godt derude. Når jeg var hjemme på weekend, sad og græd jeg, hver gang jeg skulle derud, så det var træls. Og det var jeg træt af, og til sidst kom jeg hjem til min mor og far, og boede der.

Efter jeg var færdig på højskolen kom jeg i bofællesskabet i Auning med aktivitetscenter, men der var ikke nogen bolig, så jeg bor nu for mig selv i et lille hus, jeg har lejet. Men jeg er i AC Auning og er sammen med dem, når vi skal spise og på ture, det er jeg bare rigtig glad for. Jeg får også besøg hjemme i mit hus af en fra bofællesskabet, som hjælper mig med de ting, som jeg har svært ved.

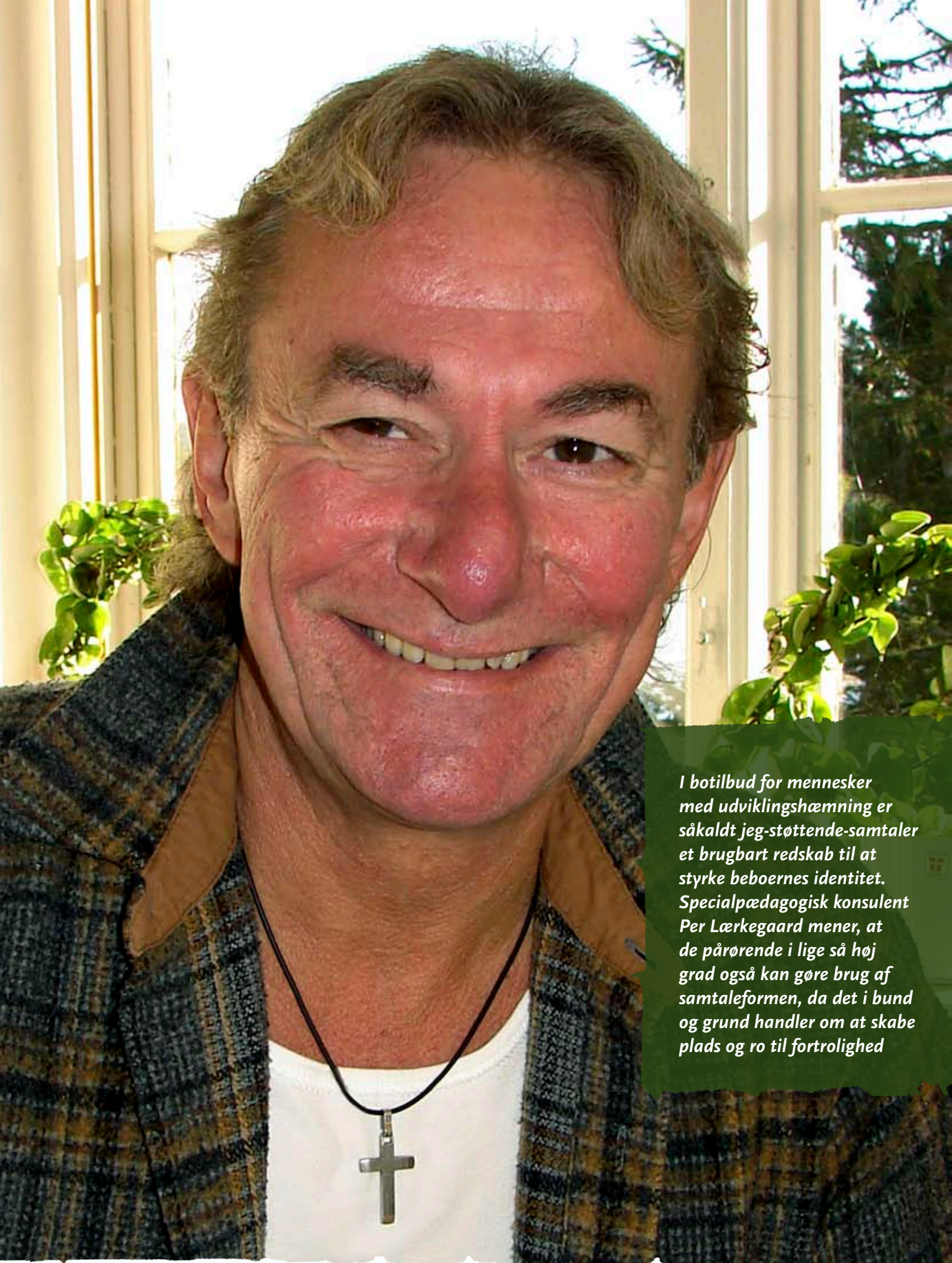
Hver dag startede vi dagen med morgensamling, hvor vi sang et par sange og læste op, hvad opgaver vi skulle lave

Jeg vil bare sige med dette indlæg, at et ophold på Djursland Folkehøjskole er godt for, at man kan lære en masse ting, og man får en masse venner.

Jeg vil godt fortælle jer mere om det, så I kan skrive til mig.

Mange hilsner
Steffen Thomsen
Nørregade 13, 8963 Auning

debat +

I botilbud for mennesker med udviklingshæmning er såkaldt jeg-støttende-samtaler et brugbart redskab til at styrke beboernes identitet. Specialpædagogisk konsulent Per Lærkegaard mener, at de pårørende i lige så høj grad også kan gøre brug af samtaleformen, da det i bund og grund handler om at skabe plads og ro til fortrolighed

Plads til følelserne

Når man har svært ved at forstå ting og at formulere sig nuanceret, er det nemmere at holde mund med det, der er svært. Men man får det sjældent bedre indeni af at beholde sine problemer for sig selv.

Både som pårørende eller pædagog kan man med meget enkle tiltag styrke udviklingshæmmede i, at deres følelser og drømme er lige så velkomne som andres, og på den måde finder udviklingshæmmede lettere ressourcer til at sige til og fra.

- Det styrker udviklingshæmmedes identitetsfølelse, når de bliver bedret til at udtrykke deres ønsker og behov. Alene fordi de får hjælp til at sætte ord på. Tit handler det mest om at få samtalerne sat i system, så der er ro til nærvær, og man ikke bliver forstyrret af, at telefonen ringer, eller man skal lave aftensmad, fortæller Per Lærkegaard, der er specialpædagogisk konsulent.

UDGANGSPUNKT I FØLELSERNE

Per Lærkegaard har arbejdet med jeg-støttende-samtaler siden starten af 1990'erne, hvor han arbejdede med udviklingshæmmede, der i tilgift havde sindslidelser. Her oplevede han, at der tit var en del uro, når beboerne kom hjem fra værksted om eftermiddagen, og derfor indførte personalet, at alle beboerne fik en stund for sig selv sammen med en pædagog, når de kom hjem. Og det blev starten til mere struktureret arbejde med de jeg-støttende-samtaler.

- Samtalerne adskiller sig ikke markant fra almindelige samtaler. Det vigtigste er, at man sørger for, at der er plads til kontakt og nærvær i hverdagen. Jeg ved, at nogle pædagoger laver et ritual, så beboeren kan mærke kontinuiteten.

For eksempel ved at samtalerne starter med, at beboeren får et knus og pædagogen siger: "Hvor er jeg glad for at se dig!". Det vigtigste er, at der er sat tid af til samtalen, fortsætter Per Lærkegaard.

ORD PÅ FØLELSERNE

Samtalerne kan godt tage udgangspunkt i en bestemt handling, personen med udviklingshæmning har været udsat for. Men fokus ligger ikke i selve handlingen, men mere de følelser, der udløste handlingen. Og essensen i de jeg-støttende-samtaler er, at alle følelserne er velkomne.

- Det kan være sorg, vrede eller glæde. Jeg tror, udviklingshæmmede har de følelser i samme omfang som vi andre. Men de har sværere ved at udtrykke sig, og ved at de er i et rum med fortrolighed, hvor der er ro og plads til dem, kan de lettere udtrykke deres følelser i stedet for at beskytte den, de måske er vred på, fortæller Per Lærkegaard.

Han mener, at det at få sat ord på følelserne i mange tilfælde kan være forløsende i sig selv, og at det ikke altid kræver, at samtalepartneren gør noget ved problemerne efterfølgende.

For at styrke fortroligheden i de jeg-støttende-samtaler er det vigtigt, at beboeren ved, at det, de fortæller, forbliver fortroligt. Derfor anbefaler Per Lærkegaard, at pædagogerne altid spørger personen, om det er ok, at vedkommende siger noget videre til kollegerne, inden de gør det.

JEG-STØTTENDE-SAMVÆR

Det, at mange mennesker med udviklingshæmning ikke har noget sprog, forhindrer dem ikke i at have glæde af samtalerne. Så bliver de bare

til jeg-støttende-samvær i stedet, hvor samtalepartneren måske siger: "Jeg kan se, at du er ked af det i dag. Må jeg gerne holde lidt om dig?"

Nogle gange har mennesker med udviklingshæmning nogle drømme, som de gerne vil dele, uden at drømmene bliver taget fra dem. Også selv om samtalepartneren udmærket ved, at drømmene aldrig bliver til noget.

- Jeg kendte for eksempel en ung mand, der gerne ville have et kørekort. Der var jo ingen grund til at sige til ham, at det ikke kunne lade sig gøre. Så vi lod ham tage kontakt til en kørelærer, hvor han blandt andet fandt ud af, at han kunne få teoribogen på bånd, selv om han ikke kunne læse, men alligevel endte det med, at han selv fandt ud af, at han ikke kunne magte det, og så havde han jo haft tid til at bearbejde det for sig selv. I stedet fandt vi en løsning, hvor han fik et traktorkørekort, som han kunne bruge på institutionens marker, fortæller Per Lærkegaard.

Han mener, at det kan være lige så gavnligt for udviklingshæmmede at have de støttende samtaler med deres pårørende som med pædagoger. Det vigtigste er, at det er en person, som den udviklingshæmmede er tryk ved. Dog foreslår han, at det eventuelt er andre end forældrene, der har samtalerne med udviklingshæmmede, der er teenagere.

Den 28. oktober holder Per Lærkegaard kursus i jeg-støttende-samtaler for pædagoger på Hotel Niels Juel, Køge.

For mere information:

<http://www.skanderborg.dk/>

[Kommunikation_og_nærvær-9559.aspx](http://www.skanderborg.dk/Kommunikation_og_nærvær-9559.aspx)

ANNONCE

Udviklingshæmmede og retssystemet – to verdener, der ikke harmonerer

I de senere år har der med jævne mellemrum været sager oppe i medierne om udviklingshæmmede, der begår kriminalitet. Jeg er naturligvis ikke tilhænger af, at synderen slipper med en løftet pegefinger. Men jeg kender desværre til episoder, hvor udviklingshæmmede er blevet krænkede, da deres forbrydelse blev opdaget

AF JOHNNY KOLD,
NÆSTFORMAND I ULF

Pia er en udviklingshæmmed kvinde i 30-års alderen (navnet er ændret), der aldrig tidligere har været i konflikt med loven. Hun går en dag ind i en tøjforretning i en større provinsby og kigger på det pæne tøj. Dér, henne på det

andet stativ yderst til venstre hænger 'drømmejakken' på tilbud til 300 kroner.

Pia tager den med ind i prøverummet for at se, om den nu også passer. Ulykkeligvis kommer hun til at gå ud af forretningen med jakken på, og alarmen går i gang. Før Pia når at reagere, har en ret ekspedient hevet Pia ind på et kontor og ringet efter politiet.

To kvindelige betjente ankommer til forretningen, og det står hurtigt klart for dem, at Pia har det meget dårligt med det, hun har gjort. Ekspedienten, som er meget ophidset, truer Pia med alverdens ulykker og forlanger, at hun bliver anholdt. Betjentene observerer imidlertid, at den her situation ikke er helt almindelig, idet Pia ikke forstår, at hun har gjort noget, der er meget forkert. Men de tager hende alligevel med på politistationen.

PIAS SØSTER BLIVER RASENDE

Her får en af betjentene kontaktet Pias bofællesskab, hvor der ikke er noget personale til at tage sig af hende. Politiet ser sig derfor nødsaget til at beholde Pia i detentionen natten over. Pia er meget bange. Hun forsøger desperat at komme i kontakt med sine forældre. Lidt efter får Pia besked på, at hun skal overflyttes til et fængsel i nærheden. Panikken breder sig, og selvom betjentene har ondt af den uheldige kvinde, er der intet at gøre. Hun må overnatte i fængslet. I mellemtiden har en ihærdig betjent fået kontakt til Pias storesøster Malene, der få timer senere kommer hende til undsætning. Betjenten får forklaret Malene, hvad der er sket og om baggrunden for, at Pia må overnatte i detentionen. Malene bliver rasende, da hun ved, at hendes lillesøster har det dårligt med at være i lukkede rum, og først da hun truer med klage over politiets opførsel, erkender de, at der må andre midler til.

Det er imidlertid lettere sagt end gjort. En af de eneste institutioner, der er gearret til at tage mennesker som Pia, ligger i Jylland, mange hundrede kilometer væk fra hendes vante omgivelser, og at flytte Pia dertil vil være en katastrofe.

Malene ved, hvor vigtigt det er, at hendes søster har trygge rammer omkring sig. Men da Pia modstræbende kommer for en dommer, erfarer Malene, hvor råt retssystemet er. Dommeren vælger at fængsle Pia, selvom enhver kan se, at en behandlingsdom vil være langt bedre for Pia. Afgørelsen bliver derfor omgående appelleret.

INGEN SIGER NOGET OM FORSVARSHJÆLP

Malene, der har været ved Pias side under afhøringen, undrer sig over, at ingen har tilbudt Pia at få en forsvarer under retssagen. I ren afmagt kontakter Malene deres fætter Martin, som er

jurist, og sætter ham ind i Pias situation. Så kommer der omsider skred i sagen. I samarbejde med en kollega, Birgitte, lykkes det for Martin at få endevendt hele sagsforløbet. Birgitte, der er en garvet jurist, er i øvrigt dybt rystet over, at politiet kan finde på at arrestere og fængsle en ung retarderet kvinde, der tydeligvis ikke forstår, at hun har begået noget ulovligt, og med familiens accept begynder hun at endevende hele Pias sag.

Det går op for Birgitte, at hele sagen fra starten har været forkludret til stor skade for Pia, der har det svært nok i forvejen. Derfor drejer det sig nu for Birgitte om at få Pia på ret kurs igen hurtigst muligt. Birgitte opfordrer derfor retten til at tage imod tilbuddet om at sikre, at Pia får den nødvendige hjælp. Pia begik en dumhed, men det skal ikke forfølge hende resten af livet.

HVAD MED DEM UDEN EN JURIST-FÆTTER?

Eksempler som ovenstående er nok desværre ikke enkeltstående. Pia var heldig at have nogle pårørende, der gik ind og kæmpede hendes sag. Men rigtig mange udviklingshæmmede ender med at blive idømt en tidsbestemt straf, der i sidste ende kan forfølge dem for resten af deres liv. Det er efter min mening ikke godt nok.

Jeg ved godt, at der i det danske retssystem findes noget, som hedder en prøvetid på oftest to år, hvor forbryderen ikke må lave nye forbrydelser. Denne regel bør efter min mening også tages i anvendelse, når det gælder udviklingshæmmede. Vi betaler skat på lige fod med resten af befolkningen, og derfor bør vi naturligvis også have de samme rettigheder, selvom vi kommer til at begå en forbrydelse.

Formidling og dannelse

Hvorfor skal man have et skolebibliotek på en specialskole – børnene kan jo alligevel ikke læse! Ikke desto mindre elsker eleverne biblioteket, bøgerne og alle de andre effekter. De bliver fyldt op med masser af viden om samfundet – og hvem siger, at udviklingshæmmede ikke kan lære at læse?

Da man i årtierne efter Anden Verdenskrig udbyggede det landsdækkende specialskolesystem til børn med udviklingshæmning, indrettede man dem med de sædvanlige klasseværelser og en gymnastiksal. I forlængelse af hundrede års tradition for, at det væsentligste i læringen var, at man skulle i beskæftigelse og være produktiv, så blev skolerne indrettet med skolekøkken og sløjdværksted. Man havde skabt en skole, der var den rigtige ramme for den læring, relativt velfungerende udviklingshæmmede havde brug for.

Dette syn på specialskolens indhold og ramme er fortsat i skolebyggerier op til i dag, selv efter at skolerne er blevet en del af folkeskolen og underlagt den lov, der gælder for alle skoler i Danmark. Specialskolen udtrykker et fravær af det, som de fleste forbinder med skole – bøger. Bøger som symbol på skolen som kulturbærende og kulturskabende institution.

Det er ikke sagt, det er måske heller ikke tænkt, men det er realiseret som en historisk erfaring, et underbevidst: "Hvorfor et skolebibliotek? De kan jo ikke læse!"

Specialskolen udtrykker et fravær af det, som de fleste forbinder med skole – bøger

ET SKOLEBIBLIOTEK BLIVER TIL

På en bestemt specialskole for relativt svagt fungerende elever, træningsskole blev den kaldt, og ordet siger meget om, hvad skolen var godt for, vokser ideen om, at skolen også må rumme bøger, at den må have et sted, hvor man kan gå hen og finde oplysninger. Det er næsten et paradoks, at det første skolebibliotek udvikler sig gennem en årrække på en skole,

hvor overhovedet ingen oprindelig forventede, at nogen elev kunne lære andet end ord som toilet, busstop og andre nødvendige signalord. Skolen var Strandparkskolen i København.

En gruppe af skolens lærere søgte Egmont Fonden om midler til at købe bøger, da man ikke havde midler til det i budgettet. Fonden var meget interesseret, stillede ikke spørgsmål til projektets lødighed, måske fordi fonden levede af formidling. Et beskedent bibliotek blev indrettet, og her blev ideen om bogen, formidlingen og oplevelsen holdt i live år efter år, indtil skolen blev udlagt og optaget som en folkeskole i Københavns Skolevæsen. For da blev den en blandt cirka 90 andre folkeskoler, der alle havde et bibliotek, som et hjerte i skolens puls.

Kommunen stillede ikke spørgsmål til skolens ønske om at få et rigtigt skolebibliotek, det var jo en del af selve skolevæsenets service overfor dens borgere. Skolen skulle finde lokalet, og inddrog noget af sin elevkantine, kommunen etablerede biblioteket, og det var så 'heldigt', at to skoler netop var blevet nedlagt, så skolen kunne på én gang modtage en grundsamling på bøger og materialer samt tillige andre samlinger.

ET NYT HJERTE I SPECIALUNDERVISNINGEN

Hvad fik en gruppe lærere på en 'træningsskole' til at efterlyse bogen i skolen?

For det første var der et opbrud, hvor man pegede på, at de relativt svagt fungerende elever også havde ret til undervisning. Undervisningsbegrebet og menneskesynet var under forandring i en grad, så alle nu var underviselige. Dette måtte bevises i undervisningen. Der blev stillet krav til nyindretning af skolen, og skolebiblioteket var en af de indretninger, man efterspurgte.

For det andet oplevede man, at mange elever tilsyneladende var bedre orienteret og vidste mere end man havde troet, når man mødte dem uden diagnosens briller. Man opdagede, at mange elever kunne forholde sig til

På Strandparkskolen er biblioteket nu over 25 år gammelt og er ved at sprænge sine rammer ud i skolens gange.

tekster, uden de nogensinde havde modtaget undervisning i læsning. Det blev oplevet som 'den skjulte viden', der fik betydning for, at man udviklede kommunikationssystemer med udgangspunkt i symboler. Man oplevede symbolernes fravær, bogens fravær, når det ikke blot var lidt oplæsning, ja, man oplevede kulturens fravær. Og det blev ikke mindst folkekulturen som institution og kunstnere, der blev de første, som troede på det, og tilbød deres tilstedeværelse.

Skolebiblioteket blev til i to – dels et ønske om at bringe læsningen ind i skolen og dels et ønske om at formidle et samspil med kulturen og selv være et kulturfelt i skolens liv.

Et sted der kan hjælpe dem i en helt almindelig dannelsesproces, litterært og fagligt

SKOLEBIBLIOTEKETS ROLLE

På Strandparkskolen er biblioteket nu over 25 år gammelt og er ved at sprænge sine rammer ud i skolens gange. Det giver mulighed for enhver til at gå på opdagelse i skabe, i glasmontre med mere. Jeg mødes med to af de ildsjæle, som var med til at sætte dagsordenen for 'bogen ind i skolen' i sin tid, skolebibliotekarerne

Käthe Mortensen og Helle Markus. Der mangler kun Helle Rahbæk, der var bibliotekets forvalter og inspirator de første årtier. Hun er nu gået på pension.

På spørgsmålet, 'Hvorfor skal man have et skolebibliotek på en specialskole?' ser Käthe Mortensen undrende på mig og siger:
- Det er da, som for alle børn, for at have et sted, der kan hjælpe dem i en helt almindelig dannelsesproces, litterært og fagligt. De kan her stifte bekendtskab med så at sige alt – kunst, biologi, litteratur, symboler, musik, film og billeder.

Käthe taler som et vandfald, og resten får jeg ikke med!

Selv om biblioteket er fyldt med bøger, så er der langt mere at gå på opdagelse i. For eksempel skabe, der er fyldt med små kufferter,

alle med eventyr og fyldt med konkrete ting til illustration af eventyret, så det kan leges, røres og føles ind.

Et andet sted hænger der stofposer, fyldt som gavesække til jul. Hver pose repræsenterer begreber og inviterer til relationer – en pose fortæller om familien, en anden om indbo, en tredje om årstiderne. Der er også poser med titler som "sang" og "mad". Jeg får

fortalt, at mange af de tosprogede elever har svært ved mange begreber og relationer, for eksempel ikke mindst familiære sammenhænge.

Biblioteket er en opdagelses- og oplevelsesverden. Man låner bøger, man låner emnekasser, poser, kufferter, legetøj, musik, film og meget mere til arbejdet i klassen. Og biblioteket rummer et læseværksted – med kommoden, hvor bogstaverne bor hver for sig, med legetøj, med bøger, hvor bogstaver er hovedpersoner, og med en computer, der kan tales med.

BIBLIOTEK OG OM AT LÆSE

Da man i sin tid havde indviet biblioteket, oplevede man en meget stor interesse fra eleverne. De var vilde med at låne bøger, og det er sikkert, at højt læsningen blev et værdifuldt samvær i mange hjem.

Man oplevede også, at mange elever var interesseret i at lære at læse. Mange lærte det ved at låne bøger med bånd med hjem, hvor de lyttede til båndene og langsomt forbandt sproget med de sorte symboler i bogen. Men, som jeg får forklaret af Helle Markus, "så er der mange faktorer, der spiller ind, når man skal lære at læse, bryde koden". Hun fortæller, at "rigtig mange af eleverne orienterer sig visuelt, og lærer at læse ved at se ordbilleder, nogle lærer det

Skolebiblioteket

Skolebiblioteket blev en integreret del af den enkelte folkeskoles virke op gennem 1900-tallet.

Det første skolebibliotek på en skole for børn med udviklingshæmning blev indviet for cirka 25 år siden på Strandparkskolen i København. Siden har dette bibliotek været en inspirationskilde og et lærested for andre specialskoler.

Skolebiblioteket var indtil 1993 Kulturministeriets konkrete tilstedeværelse i den Danske Folkeskole. Herefter blev skolebiblioteket skrevet ind i folkeskoleloven, med sin egen paragraf. Skolebiblioteket blev udvidet til skolens pædagogiske servicecenter.

Emneposer repræsenterer begreber og inviterer til relationer – en pose fortæller om familien, en anden om indbo, en tredje om årstiderne.

fonetisk, altså gennem at lytte, og høre det samme igen og igen. Men at lære at læse handler også om at røre ved ting og bogstaver, at bevæge sig, det er kroppen, der lærer”.

- I starten måtte vi overbevise forældre om, at deres barn kunne lære at læse, siger Kåthe Mortensen: - Og de så overbærende på os, troede os ikke.

- Ja, siger Helle Markus, – i dag er forventningerne helt anderledes og viden om, hvordan man lærer at læse, er meget større. Også viden om, at langt flere kan lære at læse, end vi tidligere troede.

AT GÅ PÅ BIBLIOTEKET

Da skolen for nylig modtog fem elever (alle med Downs syndrom), der sammen havde gået på en privatskole i syv år (der i øvrigt ikke havde et skolebibliotek), spurgte man dem efter en tid, hvad det bedste ved skolen var.

De tre af dem svarede uden tøven: Skolebiblioteket. De elsker at komme på biblioteket, de elsker at låne bøger. To af dem har ikke lært at læse, nu er de meget motiverede og godt på vej – og de kan måske nå det.

Biblioteket på skolen inspirerer mange forældre til at tage deres barn med hen på deres lokale bibliotek. De får øjnene

op for, at det også er en verden, deres børn kan få glæde af.

Biblioteket har også en opdragende funktion. Det kan for eksempel være at lære børnene, at man også kan tabe i spil. Hvor mange børn har ikke oplevet, at de var de evige vindere, når familien spillede ludo.

Det er også opdragelse at lære bibliotekets geografi, hvordan man kan låne, hvor man kan finde det, man eftersøger, hvor man kan finde ud af, hvad der er af muligheder. Og naturligvis at lære, at efter at man er gået ud af skolen, så har man stadig et bibliotek – det lokale folkebibliotek.

Biblioteket er skolens kulturinstitution. Der har været biblioteksåbent, med oplæsning, dukketeater, film, fortælling og foredrag, der har været kæledyrenes dag og mange andre spændende dage. Der arrangeres koncerter, og det er ikke så få. På dansens dag fik man besøg af 'Skolen for Moderne Dans', der dansede med de ældste elever ind i en vild succes.

EN TALEBØF

Biblioteket er så mangfoldigt, at man let kan gå vild i, hvad dens muligheder er. Biblioteket er rigtig meget mere end bøger. Biblioteket er også for dem, der ikke kommer til at læse, men til at *bruge* bøger. Biblioteket er kommunikation, man mærker eventyret, leger med de tre bukke bruse, søsætter Noahs ark. Her kan man få sin egen talebøf, dvs. en dims der oprindeligt blev indsyet i bamser, så de, når man trykkede

dem på maven, kunne optage og gentage de ting, man sagde. Her er dimsens min, og selv om jeg ikke kan tale, så kan jeg da aflevere min replik i skolekomedien. Her er inspirationen til at give elever alle muligheder for at udtrykke sig. Som Jamal, der vist ikke skulle kunne lære at tale, men

efter at have slidt talrige elektroniske dimser op, ved at gentage og gentage, høre og høre, så pludselig begyndte at sige det, han havde hørt så tit og så længe – nu kunne Jamal tale.

Det kan undre, at rigtig mange specialskoler for børn med udviklingshæmning ikke rummer et skolebibliotek.

Biblioteket på skolen inspirerer mange forældre til at tage deres barn med hen på deres lokale bibliotek

ANNONCE

ANNONCE

ANNONCE

ANNONCE

ANNONCE

ANNONCE

Kursus om den særlige ungdomsuddannelse

– hvordan kan unge mennesker med udviklingshæmning bruge uddannelsen

Landsforeningen LEV har modtaget midler fra Velfærdsministeriets handicappulje, og vi har besluttet, at disse midler skal bruges til et weekendkursus om den særlige ungdomsuddannelse.

På kurset vil lovgivningen bag ungdomsuddannelsen blive gennemgået. Kurset sigter på at give forældre og pårørende en viden og indsigt i, hvordan unge mennesker med udviklingshæmning kan bruge ungdomsuddannelsen.

Det er gratis at deltage på kurset, men der ydes ikke transportgodtgørelse.

PROGRAM FOR KURSET (I UDDRAG):

Se hele programmet på www.lev.dk

FREDAG DEN 24. OKTOBER 2008

Ankomst og indkvartering

LØRDAG DEN 25. OKTOBER 2008

- Historien og intentionen med loven
- Erfaringer / forventning – den personlige situation

- Ungdommens uddannelsesvejledning – hvad kan den? – hvad skal den bruges til?
- Hvordan bruger jeg lov om den særlige ungdomsuddannelse? – hvilke krav kan jeg stille?
- Teaterforestilling

SØNDAG DEN 26. OKTOBER 2008

- Hvordan skrives den gode uddannelsesplan? – og har den noget at gøre med kommunens handleplan?

KURSET FINDER STED PÅ

Djurslands Folkehøjskole
Drammelstrupvej 15, Tirstrup
8400 Ebeltoft

Tilmelding til dette kursus skal ske til Landsforeningen LEV på mail: drs@lev.dk. Der er tilmeldingsfrist fredag den 10. oktober. Der udsendes bekræftelser på deltagelse tirsdag den 14. oktober. Bekræftelser vil kun blive sendt pr. e-mail.

Er der spørgsmål til kurset kan de rettes til Dan R. Schimmell pr. mail: drs@lev.dk

Landsforeningen LEV indkalder ansøgninger til Knud Peter Knudsens Legat

MÅLGRUPPE/ANSØGERE

Børn og voksne med udviklingshæmning og disses familier, hvis den udviklingshæmmede er under 18 år. Ansøgere fra områderne Vejle Allested og Nr. Lyndelse på Fyn har første prioritet til legatportionerne. Personer med bopæl på øvrige Fyn har anden prioritet og personer med bopæl i det øvrige Danmark har tredje prioritet. Ansøgere, der falder udenfor legatets kriterier, vil blive afvist på forhånd.

ANSØGNINGER

Der kan ansøges på ansøgningsskema eller på ansøgning. Uanset ansøgningstype bør der anføres oplysninger om navn, bopæl, husstandsindtægt, husstandsformue og handicap. Desuden bør det tydeligt anføres hvad der ansøges til og med hvilket beløb. Ansøgningsskema rekvireres hos Landsforeningen LEV, tlf. 3635 9696, att.: Sonja Pelle Nielsen eller spn@lev.dk eller hentes som PDF på www.lev.dk

BEVILLING

Ved bevilling lægges vægt på at et tildelt legat er medvirkende til, at det ansøgte kan anskaffes fuldt ud, eller at ansøger har sandsynliggjort, at der kan opnås støtte fra anden side til anskaffelsen.

Legatportionerne udloddes i passende portioner efter legatbestyrelsens beslutning. Legatet bestyres af LEVs forretningsudvalg, der samtidig fungerer som legatbestyrelse. Udlodning sker på forretningsudvalgets møde i december. Evt. legatportioner/afslag vil blive meddelt ansøgerne i uge 52.

ANSØGNINGSFRIST

Ansøgningsfrist er mandag d. 3. november 2008. Der kan ansøges på ansøgningsskema eller almindelig ansøgning, som mærkes "Knud Peter Knudsens Legat" og sendes til: Landsforeningen LEV, Kløverprisvej 10 B, 2650 Hvidovre.

Det skal være nemmere at leve med et handicap!

Det er pointen i filmen 'Nye og nemmere veje'. Filmen sætter fokus på mennesker med handicap og deres møde med den offentlige service. I filmen møder vi Vibeke, Solveig, Cindie, Claus, Erik og Hans Jørgen som har forskellige handicap. De fortæller hver især om deres erfaringer fra deres møde med 'det offentlige'.

Deres personlige oplevelser viser, hvor afgørende det er for den enkeltes dagligdag, at den offentlige service fungerer tilfredsstillende. Læs mere og se filmen her: www.servicestyrelsen.dk/wm147215

Handicap og ligebehandling i praksis – ny rapport fra SFI

Handicappede i Danmark har ret til ligebehandling. Men for visse grupper er der faktorer, der modarbejder ligebehandlingen. For eksempel oplever handicappede fra etniske minoriteter, at der bliver sat for meget fokus på integration, kultur eller religion frem for deres praktiske behov.

Det fremgår af antologien "Handicap og ligebehandling i praksis", som SFI (Socialforskningsinstituttet) netop har udgivet. Bogen er lavet til undervisning af faggrupper, der skal arbejde med handicappede.

Læs mere og hent eller bestil rapporten: www.sfi.dk/sw59088.asp

Livsglædens dag

LEV Sønderjylland inviterer til Livsglædens dag i Sønderjyllandshallen i Aabenraa søndag den 5. oktober. Blandt andet kan man høre og opleve Johnny Hansen fra Kandis, der kommer og synger og spiller

Forhåndstilmelding senest den 25. september på tlf. 7452 6472 / 7457 5752. Det koster 100 kroner at deltage.

Antologi om indsatsen for børn med hjerneskade

Servicestyrelsen har i samarbejde med Marselisborgcentret udgivet antologien "På vej videre – udvikling af indsatser for børn med hjerneskade".

Antologien forfølger de tanker og ændringer i indsatsen, der er født af 16 udviklingsprojekter om børn med medfødt eller erhvervet hjerneskade. Håbet er, at antologien kan bidrage til at inspirere og videreudvikle habilitering og rehabilitering af børn med hjerneskade.

Antologien kan bestilles på www.marselisborgcentret.dk/funktioner/publikationer/

Grand Prix for handicapbands 2008

Lørdag den 25. oktober i Faxehallen

Oplev forrygende underholdning, hvor 10 udvalgte bands fra hele landet dystet om at vinde dette års Grand Prix. Musik og dans til kl. 23.30 leveres af Bogart's.

Billetter kan bestilles på hjemmesiden www.handicapgrandprix.dk eller på tlf. 5620 2623 eller 5620 2627

Bemærk: Tegnsprogstolkning på storskærme

MERE UD OG DANNELSE på Djursland

Djursland Folkehøjskole kan nu tilbyde et modul af ungdomsuddannelsen for unge med særlige behov. Dermed kan højskoleopholdet udfylde et år af den tre-årige ungdomsuddannelse. Højskoleopholdet bliver skræddersyet til den enkelte elevs behov og ønsker. Formålet er at sætte den unge i stand til at leve et aktivt og selvstændigt liv med deltagelse i samfundslivet som endemål.

Igennem opholdet udvikles kompetencer, som den unge kan bruge fremadrettet til videre uddannelse og eventuelt senere valg af beskæftigelse. Der vil løbende være personlig vejledning til alle eleverne.

Højskolen tilbyder to forløb: Et forårsforløb af 22 ugers varighed og et efterårsforløb af 18 ugers varighed. Som introduktion tilbydes en afklarende vejledningssamtale, hvor eleven, Ungdommens Uddannelsesvejledning og elevens bagland kan deltage.

Kontakt skolen på tlf. 8752 9110 eller læs mere på www.djfh.dk

Folkedansetræf i Grenaa

Et turistslogan omtaler Grenaa som centrum i landet og det passede virkelig i weekenden den 8.-10. august. Her mødtes 80 udviklingshæmmede og hjælpere til et brag af et folkedansetræf med hold fra Præstø, Esbjerg, Ringkøbing, Struer og de lokale fra Grenaa.

Stævnet indeholdt mange aktiviteter med værksteder, hvor nye danse kunne læres, et godt bal fredag aften og et brag af en fest med både et almindeligt bal og en god gang natdans for de friske. Der var derfor bud efter de lokale spillefolk, som var orkester sammen med spillemænd fra de deltagende hold.

En del af træffet var at sætte Grenaa på den anden ende lørdag formiddag med masser af dans på byens bedste plads. Vejret var perfekt og rigtig mange af byens borgere fik et indtryk af, hvad de forskellige hold har arbejdet med og det hele sluttede med en fællesopvisning med alle holdene i gang på en gang.

Kommunekredse

LANDSFORENINGEN LEV:

– udvikling for udviklingshæmmede

LANDSFORMAND:

Sytter Kristensen
Tlf. 5927 7323, fax 5920 9652
e-mail: sk@lev.dk

NÆSTFORMAND

Tonny Mortensen
Tlf. 7467 3163
e-mail: hilde-morten@post.tele.dk

LEV-BLADET:

Nr. 5/57. årgang 2008
ISSN: 0902-6088

PROTEKTOR:

Hendes Majestæt
Dronningen

MEDLEM AF:

Inclusion International
NSR – Nordisk Samarbejdsråd

LANDSKONTOR:

Kløverprisvej 10 B, 2650 Hvidovre
Telefon: 3635 9696
E-mail: lev@lev.dk
Web: www.lev.dk

KONTOR- OG TELEFONTID:

Mandag til torsdag: 9.00-16.00
Fredag: 9.00-13.00
GIRO:
5 49 00 06 (kontingent)
2 00 10 04 (gaver og bidrag)

ANSVARSHAVENDE REDAKTØR:

Sytter Kristensen

REDAKTION:

Arne Ditlevsen
Sytter Kristensen
Lasse Rydberg

FORSIDEFOTO: Foto fra bogen

Forvist til forsorg

STOF TIL BLADET SENDES TIL:

Kløverprisvej 10 B, 2650 Hvidovre
Telefon: 3635 9696
Telefax: 3635 9697
E-mail: redaktion@lev.dk
Indsendte bidrag afspejler ikke
nødvendigvis LEVs holdninger.

DEADLINES:

LEV 6/08 udkommer medio oktober
deadline 22. september 08
LEV 7/08 udkommer medio november
deadline 30. oktober 08

ANNONCEEKSPEDITION:

Damgårdsvvej 46, Gram
8660 Skanderborg
Tel. 8793 3788
Email: fl@flekklame.dk

OPLAG: 9.400 stk.

TRYK: Glumsø Bogtrykkeri

LAYOUT: Synergi

Telefon: 7027 9003

LEVS RÅDGIVNINGSTJENESTE:

Mandag, tirsdag, onsdag:
10.00 - 12.00
Torsdag, fredag, lørdag, søndag:
Lukket
Ring 8038 0888
(LEV betaler samtalen)
E-mail: raadgivning@lev.dk

Assens/Middelfart/Nordfyn

Ingrid Rasmussen
Tlf: 6445 1562
e-mail: ingrid.rasmussen@kabelmail.dk

Bornholm

Svend Pedersen
Tlf. 5695 6326
e-mail: svend_p@tiscali.dk

Billund

Kristen Haubjerg
Tlf. 7532 1119
e-mail: elsemarie.kristen@mvb.net

Brøndby/Ishøj/Vallensbæk

Vakant
Kontakt Stig Christensen, LEV
Tlf. 3635 9696
e-mail: sc@lev.dk

Dragør-Tårnby

Alex Dufrenne
Neelsvej 5
2791 Dragør
e-mail: alex.dufrenne@mail.dk

Egedal

Jane Villemoes
Tlf. 4031 7597
e-mail: janevillemoes@msn.com

Esbjerg/Fanø

Carl Henning Møller
Tlf. 7514 2879
e-mail: chm@kreds.lev.dk

Favrskov - Skanderborg

Jytte B Sørensen
Tlf. 8622 4631
e-mail: jytte.soerensen@kreds.lev.dk

Faxe

Henrik Sølund
e-mail: h-soelund@mail.dk

Fredensborg/Humblebæk

Michael Willenbrack
Tlf. 4848 0031
e-mail: michael.willenbrack@tdcadsl.dk

Frederiksborg

Ejvind Wilms
Tlf. 3321 7002
e-mail: ejvind.wilms@kreds.lev.dk

Frederikshavn/Læsø

Tove Nørgaard Jensen
Tlf: 9829 2186
e-mail: frugthaven10@jensen.tdcadsl.dk

Frederikssund

Astrid Schøbel
Tlf. 4738 7015
e-mail: astrid@schoebel.dk

Furesø

Sine Holm
Tlf. 4498 4454
e-mail: sine@biomerieux.dk

Fåborg/Midtfn

Ulla Stick
Tlf. 6268 2077
e-mail: ulla.stick.kredslev@mail.dk

Gentofte

Alice Hasselgren
Tlf. 4364 6467
e-mail: alice.hasselgren@mail.dk

Høje Taastrup

Asger Høg
Tlf. 4656 3710
e-mail: ahog@tdcadsl.dk

Greve

Sten Holst
Tlf. 4390 3306
e-mail: sten.holst@mail.dk.

Gribskov

Vakant
Kontakt Stig Christensen, LEV
Tlf. 3635 9696
e-mail: sc@lev.dk

Guldborgsund

Hardy Høj
Tlf. 5470 4423
e-mail: hardy.hoej@kreds.lev.dk

Haderslev

Solvej Laugesen
Tlf. 7484 1665
e-mail: solvej@dlgmail.dk

Halsnæs

Rita Simonsen
Tlf. 4971 9471
e-mail: ritas@os.dk

Hedensted/Horsens

Mikael Bisted
Tlf. 7568 1227
e-mail: stened@mail.dk

Helsingør

Jacob Svendsen
Tlf. 4922 6162
e-mail: jacob.svendsen@pol.dk

Herlev

Jane Christensen
Tlf. 4444 0164
e-mail: janes@paradis.dk

Herning/Ringkøbing/Skjern

Inge-Lise Pilgaard
Tlf. 9719 1910
e-mail: inge-lise.pilgaard@kreds.lev.dk

Hillerød/Allerød

Dorthe Kann
Tlf. 4826 1050
e-mail: kannrose@post8.tele.dk

Hjørring/Brønderslev/Jammerbugt

Fridolin Laager
Tlf. 9847 9116
e-mail: laager@mail.dk

Holbæk

Morten Løvschall
Tlf. 5917 3917
e-mail: morten@lovschall.name

Holstebro

Jørgen Bloch Lauritsen
Tlf. 9749 1629
e-mail: bloch@adslhome.dk

Hvidovre

Vakant
Kontakt Stig Christensen, LEV
Tlf. 3635 9696
e-mail: sc@lev.dk

Hørsholm

Flemming Sundt
Tlf. 4586 1707
e-mail: connie@poulsen.mail.dk

Ikast-Brande

Tove Carlson
Tlf. 9725 2058
e-mail: mail@t-carlson.dk

Kalundborg

Vakant
Kontakt Stig Christensen, LEV
Tlf. 3635 9696
e-mail: sc@lev.dk

Kolding

Grethe Blond
Tlf. 7551 8263
e-mail: hcb220238@mail.tele.dk

København

Steen Stavngaard
Tlf. 3646 3783
e-mail: ss@sankt-anna.dk

Køge

Frank Poulsen
e-mail: lev.frank-poulsen@mail.dk

Lejre

Bjørn Lykke Sørensen
Tlf. 4648 0976
e-mail: lykke.soerensen@privat.dk

Lemvig

Anette Broe Henriksen
Tlf. 9782 2768
e-mail: anette.broe@kreds.lev.dk

Lolland

Ilse Danneskjold-Samsøe
Tlf. 5494 4102
e-mail: ilse@ollingsoe.dk

Mariager Fjord/ Vesthimmerland/Rebild

Ella Holm Hansen
e-mail: eh@ellaholmhansen.dk

Morsø

Lone Øst
Tlf. 9776 4698
e-mail: zenofexxx@sol.dk

Nyborg/Kerteminde

Laurits Nielsen
Tlf. 6534 1509
e-mail: lauhed@mail.dk

Næstved

Laëtitia Taylor
Tlf. 2349 1131
e-mail: laetitiataylor@yahoo.dk

Odder/Samsø

Finn Thrantum
Tlf. 2177 1622
e-mail: finnthrantum@ofir.dk

Odense

Flemming Larsen
Tlf. 6616 7203
e-mail: bml@hkhandel-net.dk

Odsherred

Bjarne Milandt Petersen
Tlf. 5993 0798
e-mail: bmilan@nyka.dk

Randers

Preben Schmidt
Tlf. 8640 2217
e-mail: kipre.schmidt@mail.tele.dk

Ringsted

Mona Williams
Tlf. 5764 3584
e-mail: williamsz@ofir.dk

Roskilde

John Møller
Tlf. 4632 7632
e-mail: john_moller1@msn.com

Rudersdal

Claus T. Hansen
e-mail: cth@cubizz.com

Rødovre

Irene Schimmell
Tlf. 3670 6492

Silkeborg

Anders Christensen
Tlf. 8684 6221
e-mail: jagachristensen@hotmail.com

Skive

Inge Vibeke Hahn
Tlf. 9753 5727

Slagelse/Sorø

Niels Gerner
Tlf. 5852 6320
e-mail: kirsten@gerner.dk

Solrød

Ove John Nielsen
Tlf. 5614 2133
email: ojn@privat.dk

Stevns

Susanne K. Pedersen
Tlf. 5650 4315
e-mail: sanand@mail.dk

Struer

Palle Olsen
Tlf. 9785 3815
e-mail: palle.olsen@kreds.lev.dk

Svendborg/Langeland

Frank E. Jensen
Tlf. 6222 1490
e-mail: edelberg@stofanet.dk

Sønderborg

Kathryn Jørgensen
Tlf. 7444 2104
e-mail: kathryn@post.tele.dk

Thisted

Vakant

Tønder

Jens Ellekjær
Tlf. 7472 4094
e-mail: je@kreds.lev.dk

Varde

Ellen Højberg
Tlf. 7524 1260
e-mail: hoejberg@tele2adsl.dk

Vejen

Finn Nygaard
Tlf. 7552 4740
e-mail: finn@asbovej.dk

Vejle

Kirsten Sørensen
Tlf. 7573 5809
e-mail: ksorensen@stofanet.dk

Viborg

Henning Hansen
Tlf. 8669 9797

Vordingborg

Sven Ove Hansen
Tlf. 55814967
e-mail: sven.ove.hansen@kreds.lev.dk

Ærø

Vakant

Åbenrå

Magny Jønch
Tlf. 7452 6472
e-mail: magnyjonch@webspeed.dk

Ålborg

Annette Andreasen
Tlf. 9814 4714
e-mail: a.andreasen@home3.gvdnet.dk

Århus/Norrdjurs/Syddjurs

Jan Kristensen
Tlf. 8628 0925
e-mail: jankr@dadlnet.dk

Angelmanforeningen i Danmark

Lars Bo Warnisch
Tlf. 2224 8773
e-mail:
angelmanforeningen@gmail.com
www.angelman.dk

Cri du Chat Foreningen

Birthe Villani
Tlf. 8611 8887
e-mail: villani@mail1.stofanet.dk
www.criduchat.dk

Danske Døvblindfødtes Forening

Vibeke Faurholt
Tlf. 9885 4332
e-mail: faurholt@mail.tele.dk
www.danskdbf.dk

Dansk Forening for Tuberøs Sclerose

Liselotte W. Andersen
Tlf. 8627 7714
e-mail: brandersen@webspeed.dk
www.tuberoessclerose.dk

Den danske CDG-forening

Pia Seitzberg
Tlf. 3512 5125
e-mail: johnnymadsen@email.dk
www.cdg.dk

Foreningen Handicappede Børn Uden Diagnose

Anja Grevinge
Tlf. 4465 8384
e-mail: grevinge@ab-bolignet.dk
www.hbud.dk

Landsforeningen for Rubinstein-Taybi Syndrom

Claus Jørgensen
Tlf. 4018 4050
e-mail: georgsholm@mail.dk
www.rubinstein-taybi.dk

UniqueDanmark

Dorte Vestergren Møller
e-mail: dorte@uniquedanmark.dk
www.uniquedanmark.dk

Kristelig Handicapforening

Ove Nielsen
Tlf. 9235 2166
e-mail: info@klokkebjerg.dk
www.kh.dk

Landsforeningen Downs Syndrom

Brita Mannick Laursen
Tlf. 9749 6688
e-mail: ulbrit@tele.dk
downssyndrom@downssyndrom.dk
www.downssyndrom.dk

Landsforeningen for Fragilt X syndrom

Helle Hjalgrim
Tlf. 4448 5808
e-mail: helle.hjalgrim@dadlnet.dk
www.fragiltx.dk

Dansk Forening for Williams Syndrom

Michael Lauridsen
Tlf. 6441 5391
e-mail: williamssyndrom@mail.dk
www.williams-syndrom.dk

LUMA – Landsforeningen der arbejder for Udviklingshæmmede Med Autisme

Henrik Sloth
Tlf. 6453 0697
e-mail: luma@lumaweb.dk
www.lumaweb.dk

Landsforeningen for Prader-Willi Syndrom

Børge Troelsen
Tlf. 8629 2141, Fax 8629 2191
e-mail: b.troelsen@email.dk
www.prader-willi.dk

Landsforeningen for Sotos Syndrom

Yvonne Wounlund
Tlf. 6447 1090
e-mail: yvonne-wounlund@mail.dk
www.sotos.dk

Landsforeningen Rett Syndrom

Winnie Pedersen
Tlf. 7020 2053
e-mail: post@rett.dk
www.rett.dk

ULF – Udviklingshæmmedes Landsforbund

Lisbeth Jensen
Tlf. 7572 4688, Fax 7572 4633
e-mail: ulf@ulf-web.dk
www.ulf-web.dk

KNUS

Lene Bang Larsen
Tlf. 3649 0899
e-mail: lene@knus.nu
www.knus.nu

Copyright:

LEV må gerne kopieres og på anden måde anvendes, hvis kilden tydeligt angives.
Et eksemplar af den pågældende publikation bedes tilsendt LEVs redaktion.
ISSN 0902-6088

ANNONCE

ANNONCE

Det handler jo bare om at leve livet

LEV og Codan har sammen udviklet en række forsikringer, der er specielt tilpasset handicappedes og udviklingshæmmedes behov. Vi kalder dem HANDI forsikringer. Du får f.eks. med HANDI hændelsesforsikring en række fordele i forhold til andre ulykkesforsikringer.

Blandt andet dækning af brilleskader, tandskader og knoglebrud, og så kræves der ingen helbredsoplysninger.

Ring nu til LEV og hør mere om alle HANDI forsikringerne, og hvordan vi hjælper dig med at forsikre det liv, du lever.

Ring 36 35 96 40
og få et tilbud

Al henvendelse til:
Landsforeningen LEV
Kløverprisvej 10 B
2650 Hvidovre
Tlf. 3635 9696